

Η
ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ
7ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της στις 5 Αυγούστου 2020 με την εξής σύνθεση: Μιχαήλ Σειραδάκης, Πρόεδρος, Χρυσάνθη Χαραλαμποπούλου – Εισηγήτρια και Χρυσάνθη Ζαράρη, Μέλη.

Για να εξετάσει την, από 26.06.2020, Προδικαστική Προσφυγή με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) - Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ) 807/29.06.2020 της προσφεύγουσας ατομικής επιχείρησης με την επωνυμία «... του ...» και τον διακριτικό τίτλο «... ...».

Κατά της ... (εφεξής αναθέτουσα αρχή), όπως νόμιμα εκπροσωπείται.

Της παρεμβαίνουσας με την επωνυμία «... ... Ι.Κ.Ε. ...» και τον διακριτικό τίτλο «... ... ΙΚΕ», νομίμως εκπροσωπούμενης.

Με την ανωτέρω Προδικαστική Προσφυγή, η προσφεύγουσα επιδιώκει, όπως ακυρωθεί η υπ' αριθμ. 673/2020 (27ο/16.06.2020 Πρακτικό) Απόφαση της Ο.Ε της αναθέτουσα αρχής- κατ' αποδοχή του, από 15.05.2020 Πρακτικού ηλεκτρονικής αποσφράγισης προσφορών, του, από, 25.05.2020, Πρακτικού ελέγχου Δικαιολογητικών Συμμετοχής – Τεχνικών Προσφορών και του, από, 03.06.2020, Πρακτικού αξιολόγησης οικονομικών προσφορών της Επιτροπής Διενέργειας του υπόψη Διαγωνισμού - η οποία εκδόθηκε στο πλαίσιο του δημόσιου ανοικτού ηλεκτρονικού διαγωνισμού με τίτλο: «Παροχή υπηρεσιών καθαριότητας των κτηρίων που στεγάζονται υπηρεσίες της Π.Ε. ... καθώς και υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας στο Νομό ..., από την υπογραφή της Σύμβασης έως 31/12/2021» CPV: ... - Υπηρεσίες Καθαριότητας, συνολικού προϋπολογισμού 70.858,71€ μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. 24%, με

κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά αποκλειστικά βάσει της τιμής (με αρ. πρωτ. ... Διακήρυξη, Συστημικός αριθμός Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ: ...).

Με την Παρέμβαση, η παρεμβαίνουσα ζητεί, όπως απορριφθεί καθ' ολοκληρίαν η Προδικαστική Προσφυγή και όπως διατηρηθεί η ισχύος της προσβαλλόμενης πράξης, με την οποία έγινε δεκτή η οικονομική της προσφορά και ανακηρύχθηκε προσωρινός μειοδότης της προς ανάθεση σύμβασης.

Η συζήτηση άρχισε αφού άκουσε την Εισηγήτρια Χρυσάνθη Χαραλαμποπούλου.

**Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα
Σκέφτηκε κατά τον Νόμο**

1. Επειδή, για την άσκηση της Προδικαστικής Προσφυγής προκύπτει πως έχει προσκομιστεί, ελεγχθεί και δεσμευτεί το υπ' αριθμ. ... ποσού εξακοσίων ευρώ 600,00 € αναλογούν Παράβολο υπέρ Ελληνικού Δημοσίου, σύμφωνα με τα άρθρα 363 παρ. 1 του Ν. 4412/2016 (Α' 147) και 5 παρ. 1 του Π.Δ. 39/2017 «Κανονισμός Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών ενώπιον της ΑΕΠΠ» (Α' 64) (εφεξής Κανονισμός).

2. Επειδή, η προσφεύγουσα άσκησε την, από 26.06.2020, Προδικαστική Προσφυγή της, με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης ΑΕΠΠ 807/29.06.2020 με χρήση του τυποποιημένου εντύπου της Α.Ε.Π.Π, όπως προβλέπεται από τα άρθρα 362 παρ. 2 του Ν. 4412/2016 και 8 παρ. 2 του Κανονισμού.

3. Επειδή, η ως άνω Προδικαστική Προσφυγή στρέφεται κατά πράξης που εκδόθηκε στο πλαίσιο δημόσιου, ανοικτού, ηλεκτρονικού Διαγωνισμού, συνολικού προϋπολογισμού 70.858,71€ μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. 24%, ανώτερου του ορίου που θεσπίζεται στο άρθρο 345 του Ν. 4412/2016 για

την καθ' ύλη αρμοδιότητα της Α.Ε.Π.Π, ενώ επιπλέον θεμελιώνεται και η κατά χρόνο αρμοδιότητά της, όπως απαιτείται από τις μεταβατικές διατάξεις του άρθρου 379 παρ. 7 του Ν. 4412/2016, τροποποιηθείσας της διάταξης, δυνάμει του άρθρου 43 παρ. 4 του Ν. 4487/2017 (Α' 116), δεδομένου ότι η αντίστοιχη διαγωνιστική διαδικασία εκκίνησε μετά τις 26.06.2017.

4. Επειδή, εμπρόθεσμα η προσφεύγουσα προσβάλλει την ως άνω πράξη, καθόσον η κατ' αυτής Προδικαστική Προσφυγή έχει κατατεθεί εντός της προθεσμίας που ορίζουν τα άρθρα 361 παρ. 1 περ. (α) Ν. 4412/2016 και 4 παρ. 1 περ. (α) του Κανονισμού. Σημειώνεται ότι η προσβαλλόμενη Απόφαση της Ο.Ε της αναθέτουσας αρχής, με Θέμα: «*Έγκριση πρακτικών 1, 2 και 3 που αφορούν το 1ο και 2ο στάδιο (έλεγχος δικαιολογητικών συμμετοχής, τεχνικών και οικονομικών προσφορών) του Ανοιχτού Ηλεκτρονικού Δημοσίου Διαγωνισμού (κάτω των ορίων) με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομικής άποψης προσφορά αποκλειστικά βάσει της τιμής, για την παροχή υπηρεσιών καθαριότητας των κτηρίων που στεγάζονται υπηρεσίες της Π.Ε ... καθώς και υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας στο Νομό ..., από την υπογραφή της σύμβασης έως 31/12/2021, συνολικού προϋπολογισμού 87.864,80 ευρώ, συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α. (CPV ... Υπηρεσίες Καθαριότητας)*», αναρτήθηκε στον διαδικτυακό τόπο του επίμαχου Διαγωνισμού (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ) στις 18.06.2020.

5. Επειδή, η προσφεύγουσα υπέβαλε τη με αριθμό 172101 Προσφορά, στον εν θέματι Διαγωνισμό, η οποία έγινε δεκτή (2^η σε σειρά κατάταξης με οικονομική προσφορά 64.296,18 € χωρίς Φ.Π.Α), θεμελιώνει άμεσο, ενεστώσ και προσωπικό έννομο συμφέρον για την άσκηση της υπό εξέταση Προδικαστικής Προσφυγής. Το δε έννομο συμφέρον της θεμελιώνεται, εν προκειμένω, στη ζημία της από τυχόν παράνομη συμμετοχή τρίτων στον υπόψη Διαγωνισμό και στο επιδιωκόμενο όφελος από την απόρριψη της Προσφοράς τους (ΕΑ 1216/2006, ΕΑ 512/2002, 517/2001 κλπ).

Πιο συγκεκριμένα, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι υφίσταται δυσχερώς επανορθώσιμη βλάβη, σύμφωνα με το άρθρο 360 παρ. 1 του Ν. 4412/2016, καθόσον με την προσβαλλόμενη Απόφαση της Ο.Ε της αναθέτουσας αρχής μη νομίμως έγινε δεκτή η οικονομική προσφορά της εταιρίας «... .. I.K.E. ...» - η οποία, κατά την άποψή της, αποκλίνει από τους όρους της Διακήρυξης και της κείμενης εργατικής νομοθεσίας - με συνέπεια να αναδειχθεί εν τέλει προσωρινός μειοδότης της προς ανάθεση σύμβασης (οικονομική προσφορά 63.631,62€ χωρίς Φ.Π.Α). Αναλυτικότερα:

- 1^{ος} λόγος Προσφυγής: το συνολικό εργατικό κόστος υπολείπεται του ελάχιστου νόμιμου εργατικού κόστους

Όπως ειδικότερα ισχυρίζεται η προσφεύγουσα (βλ. σελ. 7 και επόμ. της Προσφυγής): «..Για έναν εργατοτεχνίτη-καθαριστή με οκτάωρη ημερήσια απασχόληση (5 ημέρες ανά εβδομάδα) το ημερομίσθιο ανέρχεται στα 29,04€. Δεδομένου ότι οι εργάσιμες ημέρες έναν εργατοτεχνίτη - καθαριστή είναι 26 για έκαστο μήνα, ανά έτος ένας εργαζόμενος οκτάωρης απασχόλησης με πενθήμερη εργασία απασχολείται 261 ημέρες (365 ημέρες - 52 Σάββατα - 52 Κυριακές). Για τις παραπάνω θέσεις εργασίας που ζητούνται από τη διακήρυξη, η απασχόληση των εργατοτεχνιτών είναι μικρότερη από 30 ώρες την εβδομάδα και δεν αποτελεί πλήρης απασχόληση. Σύμφωνα με την εγκύκλιο του ΙΚΑ 27/20.3.2012 με θέμα «Βαριές και ανθυγιεινές εργασίες», η οποία τέθηκε σε ισχύ από 1.1.2012, πλήρης θεωρείται η απασχόληση όταν καταβάλλεται στον εργαζόμενο το σύνολο των αποδοχών που προβλέπονται από την οικεία συλλογική Σύμβαση εργασίας ή όταν διαρκεί τουλάχιστον 30 ώρες κάθε εβδομάδα. Σχετικά με την έννοια του όρου «πλήρης απασχόληση», έχει γίνει δεκτό με την εγκύκλιο 182/1985 ότι η απασχόληση θα πρέπει να διαρκεί από πέντε (5) ώρες την ημέρα και πάνω ή τριάντα (30) ώρες την εβδομάδα. Διευκρινίζεται δε ότι, όταν πρόκειται για πέντε (5) ημέρες απασχόληση την εβδομάδα, αυτή θα πρέπει να παρέχεται επί έξι (6) ώρες την ημέρα, ώστε να συμπληρώνονται τουλάχιστον τριάντα (30) ώρες την εβδομάδα. Συνεπώς, για τους συγκεκριμένους υπαλλήλους της προαναφερόμενης διακήρυξης, οι

Αριθμός απόφασης: 979/2020

εργοδοτικές εισφορές που θα υπολογιστούν είναι σε ποσοστό 24,81%, δηλαδή μεικτά ένσημα. Οπότε:

- Ετησίως, υπολογίζουμε για τον εργατοτεχνίτη-καθαριστή 26 ημερομίσθια μηνιαίως, επομένως προκύπτει: $29,04\text{€} \times 26 \text{ ημέρες} \times 12 \text{ μήνες} = 9.060,48\text{€}$. (1)

- Οι ασφαλιστικές εισφορές που αναλογούν στο παραπάνω ποσό είναι ετησίως: $9.060,48\text{€} \times 24,81\% = 2.247,91\text{€}$. Οπότε, το σύνολο των ετήσιων αποδοχών είναι: $9.060,48\text{€} + 2.247,91\text{€} = 11.308,39\text{€}$.

- Το δώρο Χριστουγέννων υπολογίζεται ως 25 ημερομίσθια προσαυξημένα κατά 0,04166, δηλαδή : $25 \text{ ημερομίσθια} \times 29,04\text{€} \times 1,04166 = 756,25\text{€}$. (2)

- Στο δώρο Χριστουγέννων υπολογίζουμε ασφαλιστικές εισφορές: $756,25\text{€} \times 24,81\% = 187,62\text{€}$. Οπότε, το συνολικό κόστος του δώρου Χριστουγέννων είναι: $756,25\text{€} + 187,62\text{€} = 943,87\text{€}$.

- Το δώρο Πάσχα υπολογίζεται ως 15 ημερομίσθια προσαυξημένα κατά 0,04166, δηλαδή: $15 \times 29,04\text{€} \times 1,04166 = 453,75\text{€}$. (3)

- Στο δώρο Πάσχα υπολογίζουμε ασφαλιστικές εισφορές : $453,75\text{€} \times 24,81\% = 112,57\text{€}$. Οπότε, το συνολικό κόστος του δώρου Πάσχα είναι: $453,75\text{€} + 112,57\text{€} = 566,32\text{€}$.

- Το επίδομα αδείας υπολογίζεται ως 13 ημερομίσθια, δηλαδή: $13 \times 29,04\text{€} = 377,52\text{€}$. (4)

- Στο επίδομα αδείας υπολογίζουμε ασφαλιστικές εισφορές : $377,52\text{€} \times 24,81\% = 93,66\text{€}$. Οπότε, το συνολικό κόστος του επιδόματος αδείας είναι: $377,52\text{€} + 93,66\text{€} = 471,18\text{€}$.

- Ο αντικαταστάτης δικαιούται 24 ημερομίσθια για 20 ημέρες αδείας. Αντίστοιχα με τον πιο πάνω εργατοτεχνίτη καθαριστή, υπολογίζουμε και το κόστος του αντικαταστάτη για αυτές τις ημέρες. Οι αποδοχές του μαζί με τα δώρα Χριστουγέννων και Πάσχα ανέρχονται σε $(9.060,48\text{€} + 756,25\text{€} + 453,75\text{€}) / (26 \text{ ημέρες} \times 12 \text{ μήνες} = 312) \text{ ημέρες ετησίως} \times 24 \text{ ημέρες αντικατάστασης} = 790,04\text{€}$. (5).

- Επί των αποδοχών και των δώρων του αντικαταστάτη, υπολογίζουμε τις ασφαλιστικές εισφορές: $790,04\text{€} \times 24,81\% = 196,01\text{€}$. Οπότε, το συνολικό

Αριθμός απόφασης: 979/2020

κόστος των αποδοχών και των δώρων του αντικαταστάτη είναι: $790,32\text{€} + 196,01\text{€} = 986,04\text{€}$.

- Το επίδομα αδείας του αντικαταστάτη αντιστοιχεί σε 2 ημερομίσθια άρα : $2 \times 29,04\text{€} = 58,08\text{€}$. (6).

- Επί του επιδόματος αδείας του αντικαταστάτη, υπολογίζουμε τις εισφορές: $58,08\text{€} \times 24,81\% = 14,41\text{€}$. Οπότε, το συνολικό κόστος του επιδόματος αδείας του αντικαταστάτη είναι: $58,08\text{€} + 14,41\text{€} = 72,49\text{€}$.

- Επίσης, ο αντικαταστάτης θα λάβει ως αποζημίωση αδείας 2 ημερομίσθια τα οποία όμως δεν έχουν εισφορές: $2 \times 29,04\text{€} = 58,08\text{€}$. (7)

- Επί της αποζημίωσης αδείας του αντικαταστάτη, υπολογίζουμε τις εισφορές: $58,08\text{€} \times 24,81\% = 14,41\text{€}$.

Στο παραπάνω σύνολο μικτών αποδοχών ετησίως, ήτοι (1) + (2) + (3) + (4) + (5) + (6) + (7) = $11.554,19\text{€}$ (8), υπολογίζουμε εργοδοτικές εισφορές $24,81\% = 2.866,59\text{€}$ (9) και το σύνολο του εργατικού κόστους διαμορφώνεται ετησίως στα $14.420,78\text{€}$.

- Ετησίως, οι ημέρες απασχόλησης είναι 261 (365 ημέρες - 52 Σάββατα - 52 Κυριακές), στις οποίες αντιστοιχούν 261 ημέρες \times 8 ώρες/ημέρα = 2.088 ώρες εργασίας. Επομένως, οι μικτές αποδοχές της μίας εργατοώρας υπολογίζονται (8) $11.554,19\text{€}/2.088$ ώρες εργασίας ετησίως = $5,54\text{€}$ ανά εργατοώρα και οι εργοδοτικές εισφορές που αναλογούν στο παραπάνω ποσό $5,54\text{€} \times 24,81\% = 1,37\text{€}$. Το σύνολο του εργατικού κόστους μίας εργατοώρας υπολογίζεται $5,54\text{€} + 1,37\text{€} = 6,91\text{€}$.

- Στο Παράρτημα Ι «Αναλυτική περιγραφή φυσικού και οικονομικού αντικείμενου της σύμβασης» και στις σελίδες 56-59, «ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΕΡΓΟΥ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ», δηλώνεται ότι οι ώρες εργασίας που αφορούν σε όλη τη διάρκεια της σύμβασης είναι 8.307. Οι μικτές αποδοχές που αναλογούν στις απαιτούμενες ώρες, υπολογίζονται $8.307 \times 5,54\text{€} = 46.020,78\text{€}$ και οι εργοδοτικές εισφορές που αντιστοιχούν, υπολογίζονται $8.307 \times 1,37\text{€} = 11.380,59\text{€}$.

Η εταιρία Ι.Κ.Ε. στην οικονομική προσφορά που υπέβαλλε και στο έντυπο της οικονομικής προσφοράς (ηλεκτρονικό αρχείο «1Οικονομική Προσφορά ΠΚΜ

... (Κ) ΨΥ», σελ.3-4), δηλώνει στο πεδίο: «B.6 Ύψος προϋπολογιζόμενου ποσού που αφορά τις πάσης φύσεως νόμιμες αποδοχές των παραπάνω δηλωμένων εργαζομένων», ότι το σύνολο των μικτών αποδοχών που αφορούν στις 8.307 ώρες είναι 45.449,57€, το οποίο υπολείπεται των νόμιμων μικτών αποδοχών κατά 571,21€ και στο πεδίο: «B.7 Ύψος ασφαλιστικών εισφορών με βάση τα προϋπολογισθέντα ποσά» ότι το σύνολο των εργοδοτικών εισφορών των παραπάνω ωρών είναι 11.276,04€, το οποίο υπολείπεται των νόμιμων εργοδοτικών εισφορών κατά 104,55€.

Συνεπώς, το συνολικό εργατικό κόστος που υπολογίζει η εταιρία I.K.E. στην οικονομική της προσφορά υπολείπεται του ελάχιστου νόμιμου εργατικού κόστους κατά 675,76€. Ο υπολογισμός της εταιρίας I.K.E. κρίνεται απορριπτέος για τον λόγο ότι υπολείπεται του ελάχιστου κόστους μισθοδοσίας και ασφάλισης των εργαζομένων που θα απασχοληθούν με την παροχή των επίμαχων υπηρεσιών, όπως το κόστος αυτό υπολογίζεται, βάσει των όρων της οικείας Διακήρυξης, των κείμενων διατάξεων εργατικής νομοθεσίας [...]».

● 2^{ος} λόγος Προσφυγής: παράλειψη υποβολής της ισχύουσας Ε.Γ.Σ.Σ.Ε έτους 2020

Στη συνέχεια, η προσφεύγουσα παραπέμπει στο άρθρο 2.4.4. («Περιεχόμενα Φακέλου «Οικονομική Προσφορά» /Τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών») της οικείας Διακήρυξης, προκειμένου να υποστηρίξει ότι στην ανάλυση της οικονομικής της προσφοράς, η καθής η Προσφυγή δεν αναγράφει σε ποια Εθνική Συλλογική Σύμβαση υπάγονται οι εργαζόμενοι της (αναγράφεται μόνο η φράση: «Ε.Γ.Σ.Σ.Ε.»).

Επίσης, ως προς το ζήτημα αυτό υποστηρίζει (βλ. σελ. 15 της Προσφυγής) ότι: «Στον δε φάκελο της Οικονομικής του προσφοράς επισυνάπτει μόνο την Ε.Γ.Σ.Σ.Ε. 2018, και το ΦΕΚ 173B/30-01-2019 της Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, παραλείποντας να επισυνάψει και την Ε.Γ.Σ.Σ.Ε. του 2020, δημοσίευσης 30/12/2019, η οποία αποτελεί την ισχύουσα Εθνική Συλλογική Σύμβαση στην οποία υπάγονται οι εργαζόμενοι που θα απασχοληθούν στο έργο και ως εκ τούτου, η προσφορά της κρίνεται απορριπτέα.».

• 3^{ος} λόγος Προσφυγής: μη ορθός υπολογισμός των υπέρ τρίτων κρατήσεων Περαιτέρω, η προσφεύγουσα διατείνεται ότι η καθής η Προσφυγή, κατά παράβαση: α) του άρθρου 5.1. («Τρόπος πληρωμής») της Διακήρυξης, όπου προβλέπεται ότι: «Τον Ανάδοχο βαρύνουν οι υπέρ τρίτων κρατήσεις, ως και κάθε άλλη επιβάρυνση, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α., για την παράδοση του υλικού στον τόπο και με τον τρόπο που προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης. Ιδίως βαρύνεται με τις ακόλουθες κρατήσεις: α) Κράτηση 0,07% β) Κράτηση 0,06% η οποία υπολογίζεται επί της αξίας κάθε πληρωμής προ φόρων και κρατήσεων της αρχικής καθώς και κάθε συμπληρωματικής σύμβασης υπέρ της Αρχής Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών ... γ) Κράτηση ύψους 0,02% υπέρ του Δημοσίου, η οποία υπολογίζεται επί της αξίας...») και

β) του, από 29 Απριλίου 2020, εγγράφου παροχής διευκρινίσεων της αναθέτουσας αρχής, όπου διευκρινίζεται: «Όσον αφορά την παρακράτηση φόρου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις σελίδες 48-49 της διακήρυξης θα είναι η προβλεπόμενη από την κείμενη νομοθεσία. Το ποσοστό 4% που αναφέρεται εντός της παρενθέσεως αφορά τις προμήθειες υλικών. Το αντίστοιχο ποσοστό για την παροχή υπηρεσιών αυτή τη στιγμή ανέρχεται σε ποσοστό 8%. Επομένως το ύψος της παρακράτησης φόρου για τις προκηρυσσόμενες υπηρεσίες της Π.Ε ... καθώς και υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας στο Νομό ... είναι 8%», υπολόγισε εσφαλμένα τις υπέρ τρίτων κρατήσεις.

Κατά την προσφεύγουσα, το ορθό ποσό των κρατήσεων ανέρχεται σε 5.189,41 ευρώ και προκύπτει ως εξής:

$$\langle 0,07 + 0,06 + 0,02 = 0,15 \text{ (i)} \rangle$$

$$0,15 \times 3\% = 0,0045 \text{ (ii)}$$

$$0,0045 \times 20\% = 0,0009 \text{ (iii)}$$

$$\text{(i)+(ii)+(iii)} = 0,15 + 0,0045 + 0,0009 = 0,1554\%$$

$$8\% + 0,1554\% = 8,1554\%$$

Η εταιρία Ι.Κ.Ε. αναγράφει λάθος το ποσοστό και κατά συνέπεια, το συνολικό ποσό κρατήσεων $98,40\text{€} + 5.090,53\text{€} = 5,188,96\text{€}$ (αρχείο : «1_Οικονομική Προσφορά ΠΚΜ ... (Κ) ΨΥ», σελ.3), αντί του ορθού 5.189,41€,

υπολειπόμενο κατά 0,45€ του νόμιμου αποδεκτού. σύμφωνα με τους προαναφερόμενους όρους της διακήρυξης.».

• 3^{ος} λόγος Προσφυγής: παραβίαση διατάξεων περί προηγμένης ηλεκτρονικής υπογραφής

Κατά τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας (σελ. 18 και επόμε. της Προσφυγής): «Οι ψηφιακές υπογραφές σε όλα τα έγγραφα της οικονομικής προσφοράς της εν λόγω εταιρίας δεν φέρουν ασφαλή χρονοσήμανση από αναγνωρισμένο πάροχο υπηρεσιών χρονοσήμανσης (N. 4155/2013, άρθρο 6 παρ.3 ΥΑΠ/Φ.40.4163/2012 και ΥΑ Π1 2390/2013). Οι ψηφιακές υπογραφές του νόμιμου εκπρόσωπου της εταιρείας είναι άκυρες, καθώς δεν φέρουν χρονοσήμανση συγχρονισμένη με τον εθνικό χρόνο (Signing time is from the clock on the signer's computer ANTI ΤΟΥ ΟΡΘΟΥ The signature includes an embedded timestamp but it could not be verified), όπως προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία και τους όρους της διακήρυξης στη σελίδα 27 :

«Για τη συμμετοχή στο διαγωνισμό οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς απαιτείται να διαθέτουν εγκεκριμένη προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή ή προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή που υποστηρίζεται από εγκεκριμένο πιστοποιητικό το οποίο χορηγήθηκε από έναν εγκεκριμένο πάροχο υπηρεσιών πιστοποίησης, ο οποίος περιλαμβάνεται στον κατάλογο εμπιστευσης που προβλέπεται στην απόφαση 2009/767/ΕΚ και σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Κανονισμό (ΕΕ) 910/2014 και τις διατάξεις της Υ.Α. 56902/215 "Τεχνικές λεπτομέρειες και διαδικασίες λειτουργίας του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ)» (ΦΕΚ Β 1924/02.06.2017) και να εγγραφούν στο ηλεκτρονικό σύστημα (ΕΣΗΔΗΣ- Διαδικτυακή πύλη www.promitheus.gov.gr) ακολουθώντας την διαδικασία εγγραφής του άρθρου 5 της ίδιας Υ.Α..», καθώς επίσης και στην σελίδα 28;

«2.4.2.2. Ο χρόνος υποβολής της προσφοράς και οποιαδήποτε ηλεκτρονική επικοινωνία μέσω του συστήματος βεβαιώνεται αυτόματα από το σύστημα με υπηρεσίες χρονοσήμανσης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 37 του ν. 4412/2016 και το άρθρο 9 της ως άνω Υπουργικής Απόφασης. Μετά την παρέλευση της καταληκτικής ημερομηνίας και ώρας; δεν υπάρχει η δυνατότητα

υποβολής προσφοράς στο Σύστημα. Σε περιπτώσεις τεχνικής αδυναμίας λειτουργίας του ΕΣΗΔΗΣ η αναθέτουσα αρχή θα ρυθμίσει τα της συνέχειας του διαγωνισμού με σχετική ανακοίνωσή της.».

Προς επίρρωση των ανωτέρω, παραπέμπουμε στο έντυπο οδηγιών της ΑΠΕΔ για την αναννώριση ψηφιακά υπογεγραμμένων εγγράφων με αναγνωρισμένα ψηφιακά πιστοποιητικά σκληρής αποθήκευσης της ΑΠΕΔ και ασφαλούς χρονοσήμανσης από την Πύλη «ΕΡΜΗΣ», όπου προβλέπεται: άρθρο 4: Ένα ψηφιακό δημόσιο έγγραφο πρέπει να φέρει ασφαλή χρονοσήμανση από αναγνωρισμένο πάροχο υπηρεσιών ασφαλούς χρονοσήμανσης σχετικά με την ώρα υπογραφής του και όχι την ώρα από το ρολόι του υπολογιστή του υπογράφοντος. Η ασφαλής χρονοσήμανση πέρα από την υποχρέωση του δημόσιου τομέα σύμφωνα με τη σχετική ΥΑ, είναι δυνατό να χρησιμοποιηθεί ή να απαιτηθεί για την απόδειξη του ακριβούς χρόνου ψηφιακής υπογραφής ενός ψηφιακού εγγράφου. Βάσει των ανωτέρω, ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΒΑΣΕΙ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΤΗΣ ΤΥΠΙΚΟΤΗΤΑΣ που διέπει τους δημόσιους διαγωνισμούς, η ψηφιακή υπογραφή που έθεσε η συμμετέχουσα είναι άκυρη, φέρει εσφαλμένες πληροφορίες και λανθασμένο χρόνο, ο οποίος Χρόνος προκύπτει απλώς από τον ίδιο τον υπολογιστή του υπογράφοντος (ήτοι χρόνος αμφισβητήσιμος, καθώς το ρολόι του υπολογιστή μπορεί να ρυθμιστεί ώστε να φέρει οποιαδήποτε ώρα και σίγουρα μη πληρών τις προϋποθέσεις πιστοποιημένης χρονοσήμανσης).

Εν κατακλείδι, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι: «...τόσο ως προς τα οικονομικά της συμμετέχουσας, όσο από τα έγγραφα που υποβλήθηκαν με ηλεκτρονική υπογραφή, τα οποία είναι εν όλω άκυρα, η προσφορά του παραπάνω οικονομικού φορέα είναι εν όλω αποκλειστέα, και η δε προσβαλλόμενη απόφαση και τα συμπροσβαλλόμενα πρακτικά έσφαλαν κατά το μέρος που δεν την απέρριψαν, ΩΣ ΕΚ ΤΟΥΤΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΚΥΡΩΘΟΥΝ [...]».

6. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 362 παρ. 3 του Ν. 4412/2016 και το άρθρο 7 του ΠΔ 39/2017, η ασκηθείσα Παρέμβαση κατατέθηκε εμπρόθεσμα (09.07.2020) στον διαδικτυακό τόπο του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών

Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ.), ήτοι, εννέα (9) ημέρες μετά την κοινοποίηση της Προδικαστικής Προσφυγής στις 30.06.2020, μέσω της λειτουργικότητας της «Επικοινωνίας» του Ε.Σ.ΗΔΗ.Σ στους υπόλοιπους συμμετέχοντες, σκοπεύει δε στην απόρριψη της υπό κρίση Προδικαστικής Προσφυγής, καθόσον η παρεμβαίνουσα προδήλως ευνοείται από τη διατήρηση της ισχύος της προσβαλλόμενης Απόφασης, με την οποία έγινε δεκτή η οικονομική της προσφορά και αναδείχθηκε προσωρινός μειοδότης της προς ανάθεση σύμβασης. Συνεπώς, με βάση τα ανωτέρω αναφερόμενα, η Παρέμβαση ασκείται παραδεκτώς και πρέπει να εξετασθεί περαιτέρω, κατ' ουσίαν από την Αρχή.

7. Επειδή, στο άρθρο 18 «Αρχές εφαρμοζόμενες στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων» (άρθρο 18 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ), παράγραφος 1 του Ν. 4412/2016, ορίζεται ότι: «Οι αναθέτουσες αρχές αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και ενεργούν με διαφάνεια, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της προστασίας του δημόσιου συμφέροντος, της προστασίας των δικαιωμάτων των ιδιωτών, της ελευθερίας του ανταγωνισμού και της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης. [...]». 2. Κατά την εκτέλεση των δημόσιων συμβάσεων, οι οικονομικοί φορείς τηρούν τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από τις διατάξεις της περιβαλλοντικής, κοινωνικοασφαλιστικής και εργατικής νομοθεσίας, που έχουν θεσπισθεί με το δίκαιο της Ένωσης, το εθνικό δίκαιο, συλλογικές συμβάσεις ή διεθνείς διατάξεις περιβαλλοντικού, κοινωνικού και εργατικού δικαίου, οι οποίες απαριθμούνται στο Παράρτημα Χ του Προσαρτήματος Α'. Η τήρηση των εν λόγω υποχρεώσεων ελέγχεται και βεβαιώνεται από τα όργανα που επιβλέπουν την εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων και τις αρμόδιες δημόσιες αρχές και υπηρεσίες που ενεργούν εντός των ορίων της ευθύνης και της αρμοδιότητάς τους [...]».

8. Επειδή, στο άρθρο 37 («Πολιτική ασφαλείας ΕΣΗΔΗΣ (άρθρο 22 παρ. 6 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)» του Ν. 4412/2016 ορίζεται ότι: «1. Το επίπεδο ασφαλείας του Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ. πρέπει να είναι ανάλογο προς τους κινδύνους. 2. Στα εργαλεία και τις συσκευές για την ηλεκτρονική διαβίβαση και παραλαβή προσφορών, καθώς και για την ηλεκτρονική παραλαβή αιτήσεων συμμετοχής πρέπει: α) να είναι διαθέσιμες στους ενδιαφερομένους οι πληροφορίες σχετικά με τις προδιαγραφές για την ηλεκτρονική υποβολή προσφορών και αιτήσεων συμμετοχής, συμπεριλαμβανομένης της κρυπτογράφησης και της χρονοσήμανσης, β) να απαιτούνται προηγμένες ηλεκτρονικές υπογραφές, όπως ορίζονται στον Κανονισμό (ΕΕ) 910/2014. Οι αναθέτουσες αρχές πρέπει να αποδέχονται τις προηγμένες ηλεκτρονικές υπογραφές που υποστηρίζονται από αναγνωρισμένο πιστοποιητικό, λαμβάνοντας υπόψη αν τα πιστοποιητικά χορηγούνται από έναν πάροχο υπηρεσιών πιστοποίησης, ο οποίος περιλαμβάνεται στον κατάλογο εμπιστευσης που προβλέπεται στην απόφαση 2009/ 767/ΕΚ της Επιτροπής, ανεξάρτητα από το αν έχουν δημιουργηθεί με ή χωρίς ασφαλή διάταξη δημιουργίας υπογραφών, με την επιφύλαξη της συμμόρφωσης με τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

αα) οι αναθέτουσες αρχές πρέπει να καθορίζουν τον απαιτούμενο μορφότυπο προηγμένων υπογραφών, βάσει των μορφοτύπων που έχουν θεσπιστεί με την Απόφαση 2011/130/ΕΕ της Επιτροπής και να θέτουν σε εφαρμογή τα αναγκαία μέτρα ώστε να είναι σε θέση να επεξεργαστούν τεχνικά τους εν λόγω μορφότυπους: όταν χρησιμοποιείται διαφορετικός μορφότυπος ηλεκτρονικής υπογραφής, τότε η ηλεκτρονική υπογραφή ή ο φορέας του ηλεκτρονικού εγγράφου περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τις ισχύουσες δυνατότητες επικύρωσης, υπό την ευθύνη της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (ΕΕΤΤ). Οι δυνατότητες επικύρωσης επιτρέπουν στην αναθέτουσα αρχή να επικυρώνει, σε σύγχρονη σύνδεση, δωρεάν και κατά τρόπο κατανοητό για άτομα με διαφορετική μητρική γλώσσα, την ηλεκτρονική υπογραφή που έχει παραληφθεί, ως προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, υποστηριζόμενη από αναγνωρισμένο πιστοποιητικό. Η ΕΕΤΤ κοινοποιεί τις πληροφορίες σχετικά με τον πάροχο των υπηρεσιών επικύρωσης στην

Επιτροπή.

ββ) σε περίπτωση προσφορών που υπογράφονται με την υποστήριξη αναγνωρισμένου πιστοποιητικού που περιλαμβάνεται στον κατάλογο εμπιστευσης, οι αναθέτουσες αρχές δεν πρέπει να εφαρμόζουν πρόσθετες απαιτήσεις που ενδέχεται να εμποδίσουν τη χρήση των εν λόγω υπογραφών από τους προσφέροντες. Για τα έγγραφα που χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης και υπογράφονται από αρμόδια αρχή κράτους - μέλους ή άλλο φορέα έκδοσης, η αρμόδια αρχή ή φορέας έκδοσης μπορεί να καθορίζει τον απαιτούμενο μορφότυπο προηγμένων υπογραφών, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της παρ. 2 του άρθρου 1 της Απόφασης 2011/130/ΕΕ. Επίσης, θέτει σε εφαρμογή τα μέτρα που είναι αναγκαία ώστε να είναι σε θέση να επεξεργαστεί τεχνικά τους μορφότυπους αυτούς, συμπεριλαμβάνοντας στο σχετικό έγγραφο τις πληροφορίες που απαιτούνται για την επεξεργασία της υπογραφής. Τα έγγραφα αυτά περιλαμβάνουν στην ηλεκτρονική υπογραφή ή στο φορέα του ηλεκτρονικού εγγράφου πληροφορίες σχετικά με τις υφιστάμενες δυνατότητες επικύρωσης που επιτρέπουν την επικύρωση της παραλαμβανόμενης ηλεκτρονικής υπογραφής σε σύγχρονη σύνδεση, δωρεάν και κατά τρόπο κατανοητό για τα άτομα με διαφορετική μητρική γλώσσα.

3. Οι υπηρεσίες χρονοσήμανσης παρέχονται, σύμφωνα με τις διατάξεις της ΥΑΠ/Φ.40.4/163/2013 (Β' 401) απόφασης του Υφυπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, από τρίτους, εθνικούς ή αλλοδαπούς φορείς, πιστοποιημένους από τις αντίστοιχες αρμόδιες αρχές για την παροχή τέτοιων υπηρεσιών και διασυνδεδεμένους με τον εθνικό χρόνο. Η παροχή των υπηρεσιών χρονοσήμανσης αποδεικνύεται με σχετική ηλεκτρονική επιβεβαίωση λήψης των υπηρεσιών αυτών των φορέων προς το χρήστη, η οποία διαβιβάζεται στο χρήστη μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, με κρυπτογραφημένο τρόπο και η οποία επέχει θέση εγγράφου με βέβαιη χρονολογία. Δεν επιτρέπεται στην αναθέτουσα αρχή ή στη Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή του Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού η παρέμβαση στη διαδικασία χρονοσήμανσης, όπως περιγράφεται

ανωτέρω.

4. Σε περιπτώσεις τεχνικής αδυναμίας λειτουργίας του ΕΣΗΔΗΣ, η οποία οφείλεται σε γεγονότα ανωτέρας βίας, η αναθέτουσα αρχή λαμβάνει άμεσα όλα τα απαιτούμενα μέτρα κυρίως για την τήρηση του ελάχιστου διαστήματος για την υποβολή των προσφορών και των αιτήσεων συμμετοχής, όπως ιδίως η μετάθεση της καταληκτικής ημερομηνίας και η σχετική δημοσίευσή της. Η ανωτέρω αδυναμία πιστοποιείται από τη Διεύθυνση Ανάπτυξης και Υποστήριξης του Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ. της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή του Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και, στη συνέχεια, με αιτιολογημένη απόφασή της, η αναθέτουσα αρχή ρυθμίζει τα της συνέχειας του διαγωνισμού.

5. Οι χρήστες αποκτούν δικαίωμα χρήσης του ΕΣΗΔΗΣ, εφόσον διαθέτουν τα ανάλογα διαπιστευτήρια που απαιτούνται, σύμφωνα με την απόφαση της παραγράφου 5 του άρθρου 36».

9. Επειδή, στο άρθρο 53 («Περιεχόμενο εγγράφων της σύμβασης») παρ. 1 και 2 του Ν. 4412/2016, ορίζεται ότι: «1. Οι όροι των εγγράφων της σύμβασης πρέπει να είναι σαφείς και πλήρεις ώστε να επιτρέπουν την υποβολή άρθρων και συγκρίσιμων μεταξύ τους προσφορών. 2. Τα έγγραφα της σύμβασης [...] περιέχουν ιδίως: [...] ια) τα τεχνικά χαρακτηριστικά (προδιαγραφές), την ποσότητα και την περιγραφή των αγαθών, υπηρεσιών ή έργων [...] καθώς και άλλα χαρακτηριστικά, ανάλογα με το αντικείμενο της σύμβασης [...]».

10. Επειδή, στο άρθρο 71 «Γενικές αρχές» (άρθρο 56 παρ. 1 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) παρ. 1 περ. α) του Ν. 4412/2016, ορίζεται ότι: «Οι συμβάσεις ανατίθενται βάσει των κριτηρίων που καθορίζονται στα άρθρα 86 έως 89, εφόσον η αναθέτουσα αρχή έχει επαληθεύσει, σύμφωνα με τα άρθρα 79 έως και 81, ότι πληρούνται όλες οι κατωτέρω προϋποθέσεις : α) η προσφορά συνάδει με τις απαιτήσεις, τις προϋποθέσεις και τα κριτήρια που προβλέπονται στην προκήρυξη σύμβασης [...] και στα έγγραφα της σύμβασης [...] Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αποφασίζουν να μην αναθέσουν τη

σύμβαση στον προσφέροντα που υπέβαλε την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά όταν έχουν διαπιστώσει ότι η προσφορά δεν τηρεί τις ισχύουσες υποχρεώσεις, όπως αυτές προβλέπονται στην παρ. 2 του άρθρου 18».

11. Επειδή, στο άρθρο 91 («Λόγοι απόρριψης προσφορών») παρ. 1 του Ν. 4412/2016, ορίζεται ότι: «[...] Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά: α) η οποία αποκλίνει από τα άρθρα 92 έως 100, και 102 έως 104 ή υποβλήθηκε κατά παράβαση των απαράβατων όρων περί σύνταξης και υποβολής της προσφοράς, όπως οι όροι αυτοί ορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης. β) Η οποία περιέχει ατέλειες, ελλείψεις, ασάφειες ή σφάλματα, εφόσον αυτά δεν επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση ή, εφόσον επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση, δεν έχουν αποκατασταθεί κατά την αποσαφήνιση και τη συμπλήρωση της, σύμφωνα με το άρθρο 102 [...]».

12. Επειδή, στο άρθρο 22 («Τροποποίηση άρθρου 68 του Ν. 3863/2010») του Ν. 4144/2013 «Αντιμετώπιση της παραβατικότητας στην Κοινωνική Ασφάλιση και στην αγορά εργασίας και λοιπές διατάξεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας» (Α' 88), ορίζεται ότι: «Η παράγραφος 1 του άρθρου 68 του ν. 3863/2010 αντικαθίσταται ως εξής: «1. Η εκάστοτε αναθέτουσα αρχή, δηλαδή το Δημόσιο, τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.), οι φορείς και οι οργανισμοί του δημόσιου τομέα, όπως αυτός προσδιορίζεται από τις οικείες διατάξεις, η οποία (αρχή) αναθέτει απευθείας ή προκηρύσσει διαγωνισμό για την ανάθεση παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης, υποχρεούται να ζητά από τις εταιρείες παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης (εργολάβοι) να αναφέρουν στην προσφορά τους, εκτός των άλλων, τα εξής: α) Τον αριθμό των εργαζομένων που θα απασχοληθούν στο έργο. β) Τις ημέρες και τις ώρες εργασίας. γ) Τη συλλογική σύμβαση εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι. δ)

Το ύψος του προϋπολογισμένου ποσού που αφορά τις πάσης φύσεως νόμιμες αποδοχές αυτών των εργαζομένων. ε) Το ύψος των ασφαλιστικών εισφορών με βάση τα προϋπολογισθέντα ποσά. στ) Τα τετραγωνικά μέτρα καθαρισμού ανά άτομο, όταν πρόκειται για καθαρισμό χώρων. Οι εταιρείες παροχής υπηρεσιών καθαρισμού ή/και φύλαξης (εργολάβοι) υποχρεούνται, με ποινή αποκλεισμού, να εξειδικεύουν σε χωριστό κεφάλαιο της προσφοράς τους τα ως άνω στοιχεία. Στην προσφορά τους πρέπει να υπολογίζουν εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών τους, των αναλώσιμων, του εργολαβικού τους κέρδους και των νόμιμων υπέρ Δημοσίου και τρίτων κρατήσεων. Επιπροσθέτως, υποχρεούνται να επισυνάπτουν στην προσφορά αντίγραφο της συλλογικής σύμβασης εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι».

13. Επειδή, στην αιτιολογική σκέψη 40 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με τις δημόσιες προμήθειες και την κατάργηση της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ, ορίζεται ότι: «Ο έλεγχος της τήρησης των εν λόγω διατάξεων του περιβαλλοντικού, κοινωνικού και εργατικού δικαίου θα πρέπει να διενεργείται στα ενδεδειγμένα στάδια της διαδικασίας προμήθειας, δηλαδή κατά την εφαρμογή των γενικών αρχών που διέπουν την επιλογή των συμμετεχόντων και την ανάθεση των συμβάσεων, κατά την εφαρμογή των κριτηρίων αποκλεισμού και κατά την εφαρμογή των διατάξεων σχετικά με τις ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές. Η απαραίτητη επαλήθευση για τον σκοπό αυτό θα πρέπει να διεξάγεται σύμφωνα με τις συναφείς διατάξεις της παρούσας οδηγίας, ιδίως, αυτές οι οποίες διέπουν τα αποδεικτικά μέσα και τις υπεύθυνες δηλώσεις». Συναφώς, στην αιτιολογική σκέψη 101 της ίδιας Οδηγίας, ορίζεται ότι: «Οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει επίσης να έχουν τη δυνατότητα να αποκλείουν οικονομικούς φορείς οι οποίοι έχουν φανεί αναξιόπιστοι, επί παραδείγματι λόγω παραβάσεων περιβαλλοντικών ή κοινωνικών υποχρεώσεων [...]».

14. Επειδή, στο άρθρο 103 του Ν. 4172/2013 («Διατάξεις για τον κατώτατο μισθό»), όπως αυτό τροποποιήθηκε με το άρθρο πρώτο υποπαρ.

ΙΑ.6 περ. 2 του Ν. 4254/2014, ορίζεται ότι: «1. α. Έπειτα από διαβούλευση, που διεξάγεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρούσα, ορίζεται ο νομοθετημένος κατώτατος μισθός και το νομοθετημένο κατώτατο ημερομίσθιο, για πλήρη απασχόληση, για τους υπαλλήλους και εργατοτεχνίτες όλης της χώρας, των οποίων η αμοιβή δεν ρυθμίζεται από συλλογική σύμβαση εργασίας και ως τέτοιος νοείται μία μοναδική αξία (ποσό) αναφοράς. β. Ατομικές συμβάσεις εργασίας και συλλογικές συμβάσεις εργασίας κάθε είδους δεν επιτρέπεται να ορίζουν μηνιαίες τακτικές αποδοχές ή ημερομίσθιο πλήρους απασχόλησης, υπολειπόμενες από το νομοθετικώς καθορισμένο κατώτατο μισθό και ημερομίσθιο ή της αντίστοιχης προκύπτουσας αναλογίας για τις συμβάσεις μερικής απασχόλησης. [...] 3. Το ύψος του νομοθετημένου κατώτατου μισθού και νομοθετημένου ημερομισθίου θα πρέπει να καθορίζεται λαμβάνοντας υπόψη την κατάσταση της ελληνικής οικονομίας και τις προοπτικές της για ανάπτυξη από την άποψη της παραγωγικότητας, των τιμών, και της ανταγωνιστικότητας, της απασχόλησης, του ποσοστού της ανεργίας, των εισοδημάτων και μισθών».

15. Επειδή στο άρθρο 38 («Μερική απασχόληση») του Ν. 1892/1990 (ΦΕΚ Α' 101), όπως αντικαταστάθηκε και ισχύει με το άρθρο 2 του Ν. 3846/2010 («Για τον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη και άλλες διατάξεις»), ορίζεται ότι: «1. Κατά την κατάρτιση της σύμβασης εργασίας ή κατά τη διάρκειά της ο εργοδότης και ο μισθωτός μπορούν με έγγραφη ατομική σύμβαση να συμφωνήσουν, ημερήσια ή εβδομαδιαία ή δεκαπενθήμερη ή μηνιαία εργασία, για ορισμένο ή αόριστο χρόνο, η οποία θα είναι μικρότερης διάρκειας από την κανονική (μερική απασχόληση). [...] 2. Για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου νοείται ως: α) «εργαζόμενος μερικής απασχόλησης», κάθε εργαζόμενος με σύμβαση ή σχέση εξαρτημένης εργασίας, του οποίου οι ώρες εργασίας, υπολογιζόμενες σε ημερήσια, εβδομαδιαία, δεκαπενθήμερη ή μηνιαία βάση είναι λιγότερες από το κανονικό ωράριο εργασίας του συγκρίσιμου εργαζόμενου με πλήρη απασχόληση, β) «συγκρίσιμος εργαζόμενος με πλήρη απασχόληση», κάθε εργαζόμενος πλήρους απασχόλησης, που απασχολείται

στην ίδια επιχείρηση με σύμβαση ή σχέση εξαρτημένης εργασίας, και εκτελεί ίδια ή παρόμοια καθήκοντα, υπό τις αυτές συνθήκες. Όταν στην επιχείρηση δεν υπάρχει συγκρίσιμος εργαζόμενος με πλήρη απασχόληση, η σύγκριση γίνεται με αναφορά στη συλλογική ρύθμιση στην οποία θα υπαγόταν ο εργαζόμενος αν είχε προσληφθεί με πλήρη απασχόληση. Οι εργαζόμενοι με σύμβαση ή σχέση εργασίας μερικής απασχόλησης δεν επιτρέπεται να αντιμετωπίζονται δυσμενώς σε σχέση με τους συγκρίσιμους εργαζόμενους με κανονική απασχόληση, εκτός εάν συντρέχουν αντικειμενικοί λόγοι οι οποίοι τη δικαιολογούν, όπως η διαφοροποίηση στο ωράριο εργασίας. [...] 7. Αν η μερική απασχόληση έχει καθοριστεί με ημερήσιο ωράριο μικρότερης διάρκειας από το κανονικό, η παροχή της συμφωνημένης εργασίας των μερικώς απασχολούμενων πρέπει να είναι συνεχόμενη και να παρέχεται μία φορά την ημέρα. [...] 9. Οι αποδοχές των εργαζομένων με σύμβαση ή σχέση εργασίας μερικής απασχόλησης υπολογίζονται όπως και οι αποδοχές του συγκρίσιμου εργαζομένου και αντιστοιχούν στις ώρες εργασίας της μερικής απασχόλησης. 10. Οι μερικώς απασχολούμενοι μισθωτοί έχουν δικαίωμα ετήσιας άδειας με αποδοχές και επίδομα αδείας, με βάση τις αποδοχές που θα ελάμβαναν εάν εργάζονταν κατά το χρόνο της αδείας τους, για τη διάρκεια της οποίας εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 2 του α.ν.539/1945, όπως ισχύει. [...] 17. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται για τους μερικώς απασχολούμενους όλες οι διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας.»

16. Επειδή, στο άρθρο 9 («Χρονοσήμανση») της Υπουργικής Απόφασης 56902/215/2017 «Τεχνικές λεπτομέρειες και διαδικασίες λειτουργίας του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.)» ΦΕΚ 1924/Β/02.06.2017, ορίζεται ότι: «Οι υπηρεσίες χρονοσήμανσης παρέχονται, σύμφωνα με τις διατάξεις της υπουργικής απόφασης ΥΑΠ/Φ.40.4/163/2012 του Υφυπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (Β' 401) από τρίτους εθνικούς ή αλλοδαπούς φορείς υποχρεωτικά πιστοποιημένους από τις αντίστοιχες αρμόδιες αρχές για την παροχή τέτοιων υπηρεσιών και διασυνδεδεμένους με τον εθνικό χρόνο. Η παροχή των

υπηρεσιών χρονοσήμανσης αποδεικνύεται με σχετική ηλεκτρονική επιβεβαίωση λήψης των προαναφερόμενων φορέων προς τον χρήστη των υπηρεσιών αυτών, η οποία διαβιβάζεται στον χρήστη μέσω του ΕΣΗΔΗΣ με ασφαλή κρυπτογραφημένο τρόπο και η οποία επέχει θέση εγγράφου βέβαιης χρονολογίας. Δεν επιτρέπεται στην αναθέτουσα αρχή/ αναθέτοντα φορέα ή στη ΓΓΕΠΚ η παρέμβαση στη διαδικασία χρονοσήμανσης, όπως περιγράφεται ανωτέρω.».

17. Επειδή, στο άρθρο 25 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 910/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Ιουλίου 2014, σχετικά με την ηλεκτρονική ταυτοποίηση και τις υπηρεσίες εμπιστοσύνης για τις ηλεκτρονικές συναλλαγές στην εσωτερική αγορά και την κατάργηση της οδηγίας 1999/93/ΕΚ, ορίζεται ότι : «1. [...] 2. Η εγκεκριμένη ηλεκτρονική υπογραφή έχει νομική ισχύ ισοδύναμη με την ιδιόχειρη υπογραφή. 3. Εγκεκριμένη ηλεκτρονική υπογραφή βασιζόμενη σε εγκεκριμένο πιστοποιητικό που έχει εκδοθεί σε ένα κράτος μέλος Αριθμός απόφασης : 417/2020 32 αναγνωρίζεται ως τέτοια σε όλα τα άλλα κράτη μέλη», στο άρθρο 26 ότι «Μία προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή πληροί τις ακόλουθες απαιτήσεις: α) συνδέεται κατά τρόπο μοναδικό με τον υπογράφοντα β) είναι ικανή να ταυτοποιεί τον υπογράφοντα γ) δημιουργείται με δεδομένα δημιουργίας ηλεκτρονικής υπογραφής τα οποία ο υπογράφων μπορεί, με υψηλό βαθμό εμπιστοσύνης, να χρησιμοποιεί υπό τον αποκλειστικό του έλεγχο, και δ) συνδέεται με τα δεδομένα που έχουν υπογραφεί σε σχέση με αυτήν κατά τρόπο ώστε να μπορεί να ανιχνευθεί οποιαδήποτε επακόλουθη τροποποίηση των εν λόγω δεδομένων» και στο άρθρο 27 ότι : «1. [...] 2. Εάν ένα κράτος μέλος απαιτεί προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή που βασίζεται σε εγκεκριμένο πιστοποιητικό για τη χρήση μιας επιγραμμικής υπηρεσίας που προσφέρεται από φορέα του δημόσιου τομέα ή για λογαριασμό του, το εν λόγω κράτος μέλος αναγνωρίζει τις προηγμένες ηλεκτρονικές υπογραφές που βασίζονται σε εγκεκριμένο πιστοποιητικό και τις εγκεκριμένες ηλεκτρονικές υπογραφές τουλάχιστον με τους μορφότυπους ή με τις μεθόδους

που καθορίζονται στις εκτελεστικές πράξεις που αναφέρονται στην παράγραφο 5».

18. Επειδή, σύμφωνα με τα ανωτέρω, με τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθμ. 910/2014 καθορίζονται οι απαιτήσεις ασφάλειας για την παροχή υπηρεσιών ηλεκτρονικής ταυτοποίησης και το πλαίσιο εποπτείας των παρόχων τους. Κατά τα οριζόμενα στον ως άνω Κανονισμό, η ψηφιακή υπογραφή εκδίδεται από εγκεκριμένους παρόχους υπηρεσιών πιστοποίησης, οι οποίοι με τη χορήγησή της εγγυώνται για τα στοιχεία του κατόχου της και επέχει θέση ιδίχειρης υπογραφής. Με τη χρήση της προηγμένης ψηφιακής υπογραφής σκοπός είναι να επιτυγχάνεται η ταυτοποίηση του υπογράφοντος, δηλαδή η σύνδεση της ηλεκτρονικής συναλλαγής με το φυσικό πρόσωπο που υπογράφει, η εγγύηση της γνησιότητας των ψηφιακών δεδομένων και η δέσμευση του υπογράφοντος ως προς την ηλεκτρονική συναλλαγή, δηλαδή ο υπογράφων να μη μπορεί να αρνηθεί την συμβολή του στην εν λόγω συναλλαγή. Επιπλέον, η απρόσκοπτη λειτουργία του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. βασίζεται στη δυνατότητα επαλήθευσης του ακριβούς χρόνου παροχής των υπηρεσιών του συστήματος προς το χρήστη αυτού, όπως με την εξακρίβωση του χρόνου υποβολής της προσφοράς κάθε συμμετέχοντος οικονομικού φορέα στο σύστημα.».

19. Επειδή, στο «ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β΄ – Πολιτική/Δήλωση Πρακτικής Χρονοσήμανσης της Αρχής Πιστοποίησης του Ελληνικού Δημοσίου (ΑΠΕΔ)» του Κανονισμού Πιστοποίησης της Αρχής Πιστοποίησης του Ελληνικού Δημοσίου (ΑΠΕΔ), ο οποίος κυρώθηκε με την υπ' αριθ. ΥΑΠ/Φ.60/38/232 Κοινή Απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και του Υφυπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων «Κύρωση του Κανονισμού Πιστοποίησης της Αρχής Πιστοποίησης του Ελληνικού Δημοσίου (ΑΠΕΔ)» (ΦΕΚ 799/Β΄/9-6-2010) και τροποποιήθηκε με την ΥΑΠ/Φ.60/3431 (ΦΕΚ Β.3320/2013) ορίζεται ότι: «Με την Υπουργική Απόφαση ΥΑΠ/Φ .40.4/163 (ΦΕΚ 401/ Β/22-02-2013) καθορίζονται οι διαδικασίες και ο τρόπος ηλεκτρονικής επιβεβαίωσης της λήψης εγγράφων και

της ασφαλούς χρονοσήμανσης, οι προδιαγραφές και τα πρότυπα του συστήματος για τη γνωστοποίηση εγγράφων σε φυσικά πρόσωπα ή Ν.Π.Ι.Δ. με χρήση ΤΠΕ και η ηλεκτρονική διακίνηση εγγράφων μεταξύ φορέων του δημόσιου τομέα και των φυσικών προσώπων ή ΝΠΙΔ. Η ΑΠΕΔ παρέχει υπηρεσίες χρονοσήμανσης με σκοπό τη δημιουργία των απαραίτητων τεκμηρίων για την ύπαρξη ενός συνόλου ψηφιακών δεδομένων σε μία συγκεκριμένη χρονική στιγμή. Η Πολιτική Χρονοσήμανσης και η Δήλωση Πρακτικής Χρονοσήμανσης της ΑΠΕΔ έχουν συγχωνευτεί σε ένα ενιαίο παράρτημα με την ονομασία Πολιτική/ Δήλωση Πρακτικής Χρονοσήμανσης 21 (ΠΔΠΧ). [...] 2. Πολιτική Χρονοσήμανσης: Η Πολιτική Χρονοσήμανσης είναι ένα σύνολο κανόνων που αφορά την έκδοση και διαχείριση των χρονοσημάνσεων που παράγονται από την ΑΠΕΔ ως ΠΥΧ για τους τελικούς χρήστες. Οι υπηρεσίες χρονοσήμανσης περιλαμβάνουν την οργάνωση της υποδομής και την έκδοση χρονοσημάνσεων. Οι συγκεκριμένες υπηρεσίες παρέχονται από την ΑΠΕΔ στους τελικούς χρήστες στο πλαίσιο λειτουργίας της υποδομής δημοσίου κλειδιού της ΑΠΕΔ. Οι υπηρεσίες παρέχονται κυρίως για την υποστήριξη ψηφιακών υπογραφών αλλά και για οποιαδήποτε εφαρμογή απαιτεί αποδεικτικά στοιχεία για την ύπαρξη κάποιων δεδομένων μία συγκεκριμένη χρονική στιγμή. Η ΑΠΕΔ διασφαλίζει την χρήση αξιόπιστης πηγής ώρας και την κατάλληλη διαχείριση των συστημάτων χρονοσήμανσης.[...] Η υπηρεσία χρονοσήμανσης παρέχεται σύμφωνα με τις διατάξεις της υπ' αριθ. πρωτ.: ΥΑΠ/Φ.40.4/163 «Ρυθμίσεις για α) τη διαδικασία και τον τρόπο ηλεκτρονικής επιβεβαίωσης της λήψης και της ασφαλούς χρονοσήμανσης, β) [...] γ) [...]».

20. Επειδή, στο άρθρο 4 («Ασφαλής Χρονοσήμανση») του Εντύπου Οδηγιών της ΑΠΕΔ για την αναγνώριση ψηφιακά υπογεγραμμένων εγγράφων με αναγνωρισμένα ψηφιακά πιστοποιητικά σκληρής αποθήκευσης της ΑΠΕΔ και ασφαλούς χρονοσήμανσης από την Πύλη «ΕΡΜΗΣ», προβλέπεται ότι: «Ένα ψηφιακό δημόσιο έγγραφο πρέπει να φέρει ασφαλή χρονοσήμανση από αναγνωρισμένο πάροχο υπηρεσιών ασφαλούς χρονοσήμανσης σχετικά με την ώρα υπογραφής του και όχι την ώρα από το ρολόι του υπολογιστή του

υπογράφοντος. Η ασφαλής χρονοσήμανση πέρα από την υποχρέωση του δημόσιου τομέα, σύμφωνα με τη σχετική ΥΑ, είναι δυνατό να χρησιμοποιηθεί ή να απαιτηθεί για την απόδειξη του ακριβούς χρόνου ψηφιακής υπογραφής ενός ψηφιακού εγγράφου». Περαιτέρω, στο άρθρο 5 («Βήματα για τον εντοπισμό της ΠΠ της ψηφιακής υπογραφής και της πηγής ασφαλούς χρονοσήμανσης») του ως άνω εντύπου ορίζεται ότι: «Ο χρήστης ανοίγει το υπογεγραμμένο έγγραφο PDF και κάνει κλικ πάνω στην ορατή υπογραφή όπως υποδεικνύεται στην παρακάτω Εικόνα 1. • ΒΗΜΑ 2ο Στη συνέχεια ο χρήστης βλέπει το παράθυρο «κατάσταση επικύρωσης υπογραφής» όπου επιλέγει «ιδιότητες υπογραφής» όπως φαίνεται στην παρακάτω Εικόνα 2 • ΒΗΜΑ 3ο Ο Χρήστης βρίσκεται στο περιβάλλον διερεύνησης για τις «Ιδιότητες Υπογραφής» όπου πραγματοποιεί τις ακόλουθες ενέργειες: Α. Ελέγχει αν το έγγραφο φέρει ενσωματωμένη χρονική σήμανση από αναγνωρισμένο πάροχο υπηρεσιών ασφαλούς χρονοσήμανσης όπως πρέπει και όχι την ώρα από το ρολόι του υπογράφοντος (κάτω βέλος στην παρακάτω Εικόνα 3) Β. Επιλέγει «εμφάνιση πιστοποιητικού» (πάνω βέλος στην παρακάτω Εικόνα 3) • ΒΗΜΑ 4ο Ο Χρήστης βρίσκεται στο «πρόγραμμα εμφάνισης πιστοποιητικού» όπου επιλέγει «Λεπτομέρειες» (Εικόνα 4) • ΒΗΜΑ 5ο Όταν ο χρήστης επιλέξει «Λεπτομέρειες» μέσα από το «Πρόγραμμα εμφάνισης πιστοποιητικού» θα ανοίξει ένας κατάλογος με πληροφορίες όπου πρέπει να αναζητήσει τις «Πολιτικές πιστοποιητικών» (Εικόνα 5) • ΒΗΜΑ 6ο Όταν ο χρήστης επιλέξει «Πολιτικές πιστοποιητικών» / Certificate policies έχει τη δυνατότητα να ελέγξει αν το ψηφιακό πιστοποιητικό είναι σκληρής αποθήκευσης σύμφωνα με την ΠΠ1 όπου σύμφωνα με τον κανονισμό πιστοποίησης παράγραφο 1.2.5 η τιμή του Προσδιοριστή Αντικειμένου (αγγλικά Object Identifier- OID) για την Πολιτική Πιστοποίησης 1 είναι 1.2.300.0.110001.1.7.1.1.1). Αντίστοιχα το αμέσως παρακάτω εμφανίζεται ο Προσδιοριστής Αντικειμένου κατά ETSI TS 101 456 παράγραφος 5.2, a) QCP public + SSCD. Ο ένας από τους δύο αυτούς ελέγχους αρκεί. Η Εικόνα 6 υποδεικνύει πως ο χρήστης επιβεβαιώνει ότι πρόκειται για ψηφιακό πιστοποιητικό σκληρής αποθήκευσης. [...] Σε περίπτωση που ένα έγγραφο δεν έχει ορατή υπογραφή ο χρήστης επιλέγει «πάνελ υπογραφών» (βρίσκεται δεξιά

στο πάνω μέρος του ψηφιακά υπογεγραμμένου εγγράφου, κάνει κλικ στον σύνδεσμο που εμφανίζεται αριστερά (π.χ. Αναθ. 1 Υπογράφηκε από ΤΕΣΤ ΟΝΟΜΑ ΤΕΣΤ ΕΠΩΝΥΜΟ [...]) Στην καρτέλα που ανοίγει, ο χρήστης πραγματοποιεί τις ακόλουθες ενέργειες: Α. Ελέγχει αν το έγγραφο φέρει ενσωματωμένη χρονική σήμανση από αναγνωρισμένο πάροχο υπηρεσιών ασφαλούς χρονοσήμανσης όπως πρέπει και όχι την ώρα από το ρολόι του υπογράφοντος [...].».

21. Επειδή, στο άρθρο 2.4.2. («Χρόνος και Τρόπος υποβολής προσφορών») της επίμαχης Διακήρυξης (σελ. 27-28), ορίζεται ότι: «2.4.2.1. Οι προσφορές υποβάλλονται από τους ενδιαφερόμενους ηλεκτρονικά, μέσω της διαδικτυακής πύλης www.promitheus.gov.gr του ΕΣΗΔΗΣ, μέχρι την καταληκτική ημερομηνία και ώρα που ορίζει η παρούσα διακήρυξη, στην Ελληνική Γλώσσα, σε ηλεκτρονικό φάκελο, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στον ν. 4412/2016, ιδίως άρθρα 36 και 37 και την Υπουργική Απόφαση αριθμ. 56902/215 «Τεχνικές λεπτομέρειες και διαδικασίες λειτουργίας του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.)». Για τη συμμετοχή στο διαγωνισμό οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς απαιτείται να διαθέτουν εγκεκριμένη προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή ή προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή που υποστηρίζεται από εγκεκριμένο πιστοποιητικό το οποίο χορηγήθηκε από έναν εγκεκριμένο πάροχο υπηρεσιών πιστοποίησης, ο οποίος περιλαμβάνεται στον κατάλογο εμπιστευσης που προβλέπεται στην απόφαση 2009/767/ΕΚ και σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Κανονισμό (ΕΕ) 910/2014 και τις διατάξεις της Υ.Α. 56902/215 “Τεχνικές λεπτομέρειες και διαδικασίες λειτουργίας του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ)» (ΦΕΚ Β 1924/02.06.2017) και να εγγραφούν στο ηλεκτρονικό σύστημα (ΕΣΗΔΗΣ Διαδικτυακή πύλη www.promitheus.gov.gr) ακολουθώντας την διαδικασία εγγραφής του άρθρου 5 της ίδιας Υ.Α.. Επισημαίνεται ότι, οι αλλοδαποί οικονομικοί φορείς δεν έχουν την υποχρέωση να υπογράψουν τα δικαιολογητικά που υποβάλλουν με την προσφορά τους, με χρήση προηγμένης ηλεκτρονικής υπογραφής, αλλά μπορεί να τα

αυθεντικοποιούν με οποιονδήποτε άλλο πρόσφορο τρόπο, εφόσον στη χώρα προέλευσής τους δεν είναι υποχρεωτική η χρήση προηγμένης ψηφιακής υπογραφής σε διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων.

Στις περιπτώσεις αυτές η αίτηση συμμετοχής συνοδεύεται με υπεύθυνη δήλωση στην οποία δηλώνεται ότι στην χώρα προέλευσης δεν προβλέπεται η χρήση προηγμένης ψηφιακής υπογραφής ή ότι στην χώρα προέλευσης δεν είναι υποχρεωτική η χρήση προηγμένης ψηφιακής υπογραφής για την συμμετοχή σε διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων. Η υπεύθυνη δήλωση του προηγούμενου εδαφίου φέρει υπογραφή έως και δέκα (10) ημέρες πριν την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών.

2.4.2.2. Ο χρόνος υποβολής της προσφοράς και οποιαδήποτε ηλεκτρονική επικοινωνία μέσω του συστήματος βεβαιώνεται αυτόματα από το σύστημα με υπηρεσίες χρονοσήμανσης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 37 του ν. 4412/2016 και το άρθρο 9 της ως άνω Υπουργικής Απόφασης. Μετά την παρέλευση της καταληκτικής ημερομηνίας και ώρας, δεν υπάρχει η δυνατότητα υποβολής προσφοράς στο Σύστημα. Σε περιπτώσεις τεχνικής αδυναμίας λειτουργίας του ΕΣΗΔΗΣ, η αναθέτουσα αρχή θα ρυθμίσει τα της συνέχειας του διαγωνισμού με σχετική ανακοίνωσή της.».

22. Επειδή, στο άρθρο 2.4.4. («Περιεχόμενα Φακέλου «Οικονομική Προσφορά»/Τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών») της επίμαχης Διακήρυξης (σελ. 34-35), ορίζεται ότι: «Ο υποφάκελος με την ένδειξη «Οικονομική Προσφορά» περιλαμβάνει την οικονομική προσφορά των οικονομικών φορέων που συμμετέχουν στο διαγωνισμό η οποία, επί ποινή απορρίψεως, υποβάλλεται ηλεκτρονικά. Η οικονομική προσφορά συντάσσεται συμπληρώνοντας την αντίστοιχη ειδική ηλεκτρονική φόρμα του συστήματος. Στη συνέχεια, το σύστημα παράγει σχετικό ηλεκτρονικό αρχείο, σε μορφή .pdf, το οποίο υπογράφεται ψηφιακά και υποβάλλεται από τον υποψήφιο. Τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στην ειδική ηλεκτρονική φόρμα του συστήματος και του παραγόμενου ψηφιακά υπογεγραμμένου ηλεκτρονικού αρχείου πρέπει να ταυτίζονται. Σε αντίθετη περίπτωση, το σύστημα παράγει σχετικό μήνυμα και

ο προσφέρων καλείται να παράγει εκ νέου το ηλεκτρονικό αρχείο .pdf. Η Οικονομική Προσφορά υποβάλλεται ηλεκτρονικά επί ποινή απορρίψεως στον (υπό)φάκελο «Οικονομική Προσφορά». Εφόσον η οικονομική προσφορά δεν έχει αποτυπωθεί στο σύνολό της στις ειδικές ηλεκτρονικές φόρμες του συστήματος, ο υποψήφιος επισυνάπτει ψηφιακά υπογεγραμμένα τα σχετικά ηλεκτρονικά αρχεία που έχουν αναρτηθεί στο περιβάλλον του συστημικού διαγωνισμού, στα οποία θα πρέπει να σημειώνονται οι αντίστοιχες ποσότητες κατ' αντιστοιχία με το ηλεκτρονικό αρχείο .pdf που παράγεται από το Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.. Οι Πίνακες που καλούνται να συμπληρώσουν οι υποψήφιοι οικονομικοί φορείς παρατίθενται στο Παράρτημα ΙΙΙ της παρούσας. Οι υποψήφιοι είναι υποχρεωμένοι, επί ποινή απορρίψεως, να έχουν συμπληρώσει όλα τα πεδία των Πινάκων αυτών. Ο διαγωνισμός κατακυρώνεται στον υποψήφιο που έχει υποβάλλει την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει τιμής.

Σημειώνεται ότι η οικονομική προσφορά θα είναι με σταθερή τιμή και δεσμευτική για τον υποψήφιο για το σύνολο των απαιτούμενων από τον ανάδοχο εργασιών/υπηρεσιών, όπως αναλυτικά περιγράφονται στο Παράρτημα Ι της παρούσας. Η οικονομική προσφορά (προσφερόμενη τιμή) δίδεται σε ευρώ. Η συνολική προσφερόμενη τιμή αναγράφεται υποχρεωτικά αριθμητικώς και ολογράφως. Σε περίπτωση αντιφάσεων υπερισχύει η τιμή ολογράφως. Στην τιμή περιλαμβάνονται οι υπέρ τρίτων κρατήσεις, ως και κάθε άλλη επιβάρυνση, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α., για την παροχή υπηρεσιών στον τόπο και με τον τρόπο που προβλέπεται στα έγγραφα της παρούσας. Οι τιμές αναγράφονται υποχρεωτικά με συμπληρωμένο υποχρεωτικά και το δεύτερο δεκαδικό ψηφίο ακόμη και όταν είναι μηδενικό. Η τιμή μη συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α. (Παράρτημα ΙΙΙ - Πίνακας Α του Εντύπου - "ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΧΩΡΙΣ Φ.Π.Α.") θα λαμβάνεται υπόψη για τη σύγκριση των προσφορών. Οι προσφερόμενες τιμές είναι σταθερές καθ' όλη τη διάρκεια της σύμβασης και δεν αναπροσαρμόζονται, δοθέντος ότι ο ανάδοχος θεωρεί τον κίνδυνο απρόοπτης μεταβολής των οικονομικών

συνθηκών ως ενδεχόμενο και τον αποδέχεται. Προσφορά που θέτει όρο αναπροσαρμογής απορρίπτεται ως απαράδεκτη.

Ως απαράδεκτες θα απορρίπτονται προσφορές στις οποίες: (α) δεν δίνεται τιμή σε ευρώ ή που καθορίζεται σχέση ευρώ προς ξένο νόμισμα, (β) δεν προκύπτει με σαφήνεια η προσφερόμενη τιμή, με την επιφύλαξη της παρ. 4 του άρθρου 102 του ν. 4412/2016 (γ) η τιμή υπερβαίνει τον προϋπολογισμό της σύμβασης που καθορίζεται και τεκμηριώνεται από την αναθέτουσα αρχή και (δ) δεν δίνεται τιμή για όλα τα τμήματα. Επιπλέον στην οικονομική τους προσφορά, οι συμμετέχουσες εταιρείες παροχής υπηρεσιών καθαρισμού επί ποινή αποκλεισμού, υποχρεούνται να αναφέρουν, εκτός των άλλων, τα εξής (Υποπίνακας Β του εντύπου Οικονομικής Προσφοράς) (άρθρο 68, παρ. 1 του ν. 3863/2010 όπως ισχύει): α) Τον αριθμό των εργαζομένων που θα απασχοληθούν στο έργο. β) Τις ημέρες και τις ώρες εργασίας. γ) Τη συλλογική σύμβαση εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι. δ) Το ύψος του προϋπολογισμένου ποσού που αφορά τις πάσης φύσεως νόμιμες αποδοχές αυτών των εργαζομένων. ε) Το ύψος των ασφαλιστικών εισφορών με βάση τα προϋπολογισθέντα ποσά. στ) Τα τετραγωνικά μέτρα καθαρισμού ανά άτομο, όταν πρόκειται για καθαρισμό χώρων. Τα ανωτέρω στοιχεία, επί ποινή αποκλεισμού, εξειδικεύονται σε χωριστό κεφάλαιο της προσφοράς τους. Πρέπει επίσης να υπολογίζουν εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών τους, των αναλωσίμων, του εργολαβικού τους κέρδους και των νόμιμων υπέρ Δημοσίου και τρίτων κρατήσεων. Επιπροσθέτως, υποχρεούνται να επισυνάψουν στην προσφορά αντίγραφο της συλλογικής σύμβασης εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι. Σημειώνεται ότι ως εύλογο διοικητικό κόστος δεν μπορεί, επί ποινή αποκλεισμού, να υπολογιστεί ποσοστό χαμηλότερο από το 1% της συνολικής οικονομικής προσφοράς προ Φ.Π.Α.. Η αναθέτουσα αρχή διατηρεί το δικαίωμα να ζητήσει από τους συμμετέχοντες στοιχεία που θεωρεί ότι είναι απαραίτητα για την τεκμηρίωση του εύλογου ή μη των προσφερόμενων τιμών, οι δε συμμετέχοντες υποχρεούνται να παρέχουν αυτά.».

23. Επειδή, στο άρθρο 2.4.6. («Λόγοι απόρριψης προσφορών») της επίμαχης Διακήρυξης (σελ. 36-37), ορίζεται ότι: «Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά: α) η οποία δεν υποβάλλεται εμπρόθεσμα, με τον τρόπο και με το περιεχόμενο που ορίζεται πιο πάνω και συγκεκριμένα στις παραγράφους 2.4.1 (Γενικοί όροι υποβολής προσφορών), 2.4.2. (Χρόνος και τρόπος υποβολής προσφορών), 2.4.3. (Περιεχόμενο φακέλων δικαιολογητικών συμμετοχής, τεχνικής προσφοράς), 2.4.4. (Περιεχόμενο φακέλου οικονομικής προσφοράς, τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών), 2.4.5. (Χρόνος ισχύος προσφορών), 3.1. (Αποσφράγιση και αξιολόγηση προσφορών), 3.2 (Πρόσκληση υποβολής δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου) της παρούσας, β) η οποία περιέχει ατέλειες, ελλείψεις, ασάφειες ή σφάλματα, εφόσον αυτά δεν επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση ή εφόσον επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση, δεν έχουν αποκατασταθεί κατά την αποσαφήνιση και την συμπλήρωσή της σύμφωνα με την παράγραφο 3.1.1. της παρούσας Διακήρυξης, γ) για την οποία ο προσφέρων δεν έχει παράσχει τις απαιτούμενες εξηγήσεις, εντός της προκαθορισμένης προθεσμίας ή η εξήγηση δεν είναι αποδεκτή από την αναθέτουσα αρχή σύμφωνα με την παράγραφο 3.1.1. της παρούσας Διακήρυξης και το άρθρο 102 του ν. 4412/2016, δ) η οποία είναι εναλλακτική προσφορά, ε) η οποία δεν πληροί τις ελάχιστες απαιτήσεις που ορίζονται στην παρούσα Διακήρυξη, στ) η οποία υποβάλλεται από έναν προσφέροντα που έχει υποβάλλει δύο ή περισσότερες προσφορές. Ο περιορισμός αυτός ισχύει, υπό τους όρους της παραγράφου 2.2.3.4 περ. γ της παρούσας (περ. γ' της παρ. 4 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016) και στην περίπτωση ενώσεων οικονομικών φορέων με κοινά μέλη, καθώς και στην περίπτωση οικονομικών φορέων που συμμετέχουν είτε αυτοτελώς είτε ως μέλη ενώσεων. ζ) η οποία είναι υπό αίρεση, η) η οποία θέτει όρο αναπροσαρμογής, θ) η οποία παρουσιάζει ελλείψεις ως προς τα δικαιολογητικά που ζητούνται από τα έγγραφα της παρούσης διακήρυξης και αποκλίσεις ως προς τους όρους και τις τεχνικές προδιαγραφές της σύμβασης.».

24. Επειδή, στην παρ. 5.1.3. της επίμαχης Διακήρυξης (σελ. 48-49), ορίζεται ότι: «Τον Ανάδοχο βαρύνουν οι υπέρ τρίτων κρατήσεις, ως και κάθε άλλη επιβάρυνση, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α., για την παράδοση του υλικού στον τόπο και με τον τρόπο που προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης. Ιδίως βαρύνεται με τις ακόλουθες κρατήσεις: α) Κράτηση 0,07% η οποία υπολογίζεται επί της αξίας κάθε πληρωμής προ φόρων και κρατήσεων της αρχικής, καθώς και κάθε συμπληρωματικής σύμβασης Υπέρ της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων επιβάλλεται (άρθρο 4 του ν. 4013/2011 όπως ισχύει). β) Κράτηση 0,06% η οποία υπολογίζεται επί της αξίας κάθε πληρωμής προ φόρων και κρατήσεων της αρχικής καθώς και κάθε συμπληρωματικής σύμβασης υπέρ της Αρχής Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (άρθρο 350 παρ. 3 του ν. 4412/2016), γ) Κράτηση ύψους 0,02% υπέρ του Δημοσίου, η οποία υπολογίζεται επί της αξίας, εκτός ΦΠΑ, της αρχικής, καθώς και κάθε συμπληρωματικής σύμβασης. Το ποσό αυτό παρακρατείται σε κάθε πληρωμή από την αναθέτουσα αρχή στο όνομα και για λογαριασμό της Γενικής Διεύθυνσης Δημοσίων Συμβάσεων και Προμηθειών σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 36 του ν. 4412/2016.

Οι υπέρ τρίτων κρατήσεις υπόκεινται στο εκάστοτε ισχύον αναλογικό τέλος χαρτοσήμου 3% και στην επ' αυτού εισφορά υπέρ ΟΓΑ 20%. Με κάθε πληρωμή θα γίνεται η προβλεπόμενη από την κείμενη νομοθεσία παρακράτηση φόρου εισοδήματος επί του καθαρού ποσού (κατά την ισχύουσα 4% για προμήθειες επί του καθαρού ποσού).».

25. Επειδή, στο Παράρτημα ΙΙΙ («Οικονομική Προσφορά») της επίμαχης Διακήρυξης (σελ. 74), ορίζεται ότι: «Ο Υποπίνακας Α: ΚΟΣΤΟΣ ΕΡΓΑΤΟΩΡΩΝ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ, συμπληρώνεται επί ποινή αποκλεισμού για όλες τις αναφερόμενες υπηρεσίες. Για τη διευκόλυνση της σύγκρισης των προσφορών, αναφέρουμε ότι θεωρήθηκαν δεδομένα τα εξής: • Οι αποδοχές του προσωπικού επιβάλλεται να είναι σύμφωνες με τις διατάξεις της εργατικής

νομοθεσίας κατ' ελάχιστον για τις καθαρίστριες/καθαριστές μειωμένης (τετράωρης) απασχόλησης, και όχι κατώτερες από αυτές που αφορούν άγαμο, χωρίς επίδομα τριετίας, άνω των 25 ετών. • Όπου υπάρχουν προσυμπληρωμένα πεδία στους πίνακες, οι ενδιαφερόμενοι χρησιμοποιούν αυτούσιες τις τιμές χωρίς να τίθενται υπό αμφισβήτηση, καθότι προσυμπληρώθηκαν προκειμένου η σύγκριση να είναι επί ίσοις όροις.».

26. Επειδή, κατά πάγια νομολογία, η Διακήρυξη του διαγωνισμού αποτελεί κανονιστική πράξη, η οποία διέπει τον Διαγωνισμό και δεσμεύει, τόσο την αναθέτουσα αρχή, η οποία διενεργεί αυτόν (ΣτΕ 3703/2010, ΣτΕ 53/2011, ΕΣ Πράξεις Τμήματος VI 78/2007, 19/2005, 31/2003 κλπ), όσο και τους διαγωνιζόμενους. Η δε παράβαση ουσιαδών διατάξεων της Διακήρυξης οδηγεί σε ακυρότητα των αποφάσεων της αναθέτουσας αρχής, με τις οποίες εγκρίνονται οι επιμέρους φάσεις της διαδικασίας, καθώς και το αποτέλεσμα του Διαγωνισμού (ΣτΕ 2772/1986, 3670/1992, 2137/1993). Αντιστοίχως, η παράβαση τέτοιων διατάξεων της Διακήρυξης από τους διαγωνιζόμενους, καθιστά απαράδεκτες τις υποβληθείσες προσφορές τους. Άλλωστε, η αρχή της δεσμευτικότητας της Διακήρυξης κατοχυρώνεται και στο ενωσιακό δίκαιο, αφού κάθε απόκλιση από τους όρους αυτής, αποτελεί παραβίαση της αρχής της ισότητας των διαγωνιζομένων (ΔΕΕ, Απόφαση της 18.10.2001, Υπόθεση C-19/00 Siac Construction Ltd, σκέψεις 34 και 44· ΔΕΕ, Απόφαση της 25.04.1996, Υπόθεση C-87/94, Επιτροπή κατά Βελγίου, σκέψη 54).

27. Επειδή, την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων διέπει η αρχή του υγιούς και ανόθευτου ανταγωνισμού, ο οποίος και μόνον αυτός, διασφαλίζει την προστασία των συμφερόντων της αναθέτουσας αρχής, επιτρέποντας τη προμήθεια αγαθών, υπηρεσιών και έργων με τους βέλτιστους ποιοτικά και οικονομικά όρους. Η εν λόγω θεμελιώδης αρχή ισχύει, τόσο στο επίπεδο της αναθέτουσας αρχής, όσο και μεταξύ των συμμετεχόντων (σε δημόσιο διαγωνισμό) οικονομικών φορέων (ΔΕΕ, Αποφάσεις της 27.11.2001, Υποθέσεις C-285/99 και C-286/99, Impresa Lombardini SPA και Mantovani, σκέψη 76 •

ΔΕΕ Απόφαση της 14.02.2008, Υπόθεση C-450/06, Varec SA κατά État belge, σκέψη 35 • ΔΕΕ Απόφαση της 21.02.2008, Υπόθεση C-412/04, Επιτροπή κατά Ιταλίας, σκέψη 2 • ΔΕΕ Απόφαση της 19.05.2009, Υπόθεση C-538/07 Assitur Srl, σκέψεις 25 και 26 • ΔΕΕ, Απόφαση της 19.04.2012, Υπόθεση C-549/10, Tomra Systems ASA, Tomra Europe AS κλπ κατά Ευρωπαϊκής Επιτροπής, σκέψεις 17 και επομ.).

28. Επειδή, οι προσφέροντες πρέπει να τυγχάνουν ίσης μεταχειρίσεως, τόσο κατά τον χρόνο που ετοιμάζουν τις προσφορές τους, όσο και κατά τον χρόνο που αυτές αποτιμώνται από την αναθέτουσα αρχή (ΔΕΕ, Απόφαση της 25.04.1996, Υπόθεση C-87/94, Επιτροπή κατά Βελγίου, σκέψη 54· Αποφάσεις της 27.11.2001, Υποθέσεις C-285/99 και C-286/99, Impresa Lombardini SpA, σκέψη 37· ΔΕΕ, Απόφαση της 19.06.2003, Υπόθεση C-315/01, GAT, σκέψη 73· ΔΕΕ, Απόφαση της 16.12.2008, Υπόθεση C-213/07, Μηχανική, σκέψη 45· ΔΕΕ, Απόφαση της 12.03.2015, C-538/13, eVigilo, σκέψη 33· ΔΕΕ, Απόφαση της 06.11.2014, Υπόθεση C-42/13, Cartiera dell'Adda, σκέψη 44· ΔΕΕ Απόφαση της 24.05.2016, Υπόθεση C-396/14, MT Højgaard A/S, Züblin A/S, σκέψη 37 κλπ).

29. Επειδή, η αρχή της διαφάνειας, προϋποθέτει ότι όλοι οι όροι και τρόποι διεξαγωγής της διαδικασίας αναθέσεως πρέπει να διατυπώνονται με σαφήνεια, ακρίβεια και χωρίς αμφισημία στη Διακήρυξη του Διαγωνισμού ή στη Συγγραφή Υποχρεώσεων, κατά τρόπον ώστε, αφενός να παρέχεται σε όλους τους ευλόγως ενημερωμένους και κανονικά επιμελείς υποψηφίους η δυνατότητα να κατανοούν το ακριβές περιεχόμενό τους και να τους ερμηνεύουν με τον ίδιο τρόπο και, αφετέρου, να καθίσταται δυνατός ο εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής αποτελεσματικός έλεγχος του εάν οι προσφορές των υποψηφίων ανταποκρίνονται στα κριτήρια που διέπουν την εν λόγω σύμβαση (ΔΕΕ, Απόφαση της 18.06.2002, Υπόθεση C-92/00, Stadt Wien, σκέψη 45· ΔΕΕ, Απόφαση της 12.12.2002, Υπόθεση C-470/99, Universale-Bau, σκέψη 91· ΔΕΕ,

Αριθμός απόφασης: 715-716/2018 14 Απόφαση της 29.04.2005, Υπόθεση C-496/1999, CAS Succhi di Frutta SpA, σκέψη 111 κλπ).

30. Επειδή, ο όλος μηχανισμός υποβολής και ελέγχου των δικαιολογητικών συμμετοχής διέπεται από την αρχή της τυπικότητας, δηλαδή της διαφανούς και αυστηρής διαδικασίας του Διαγωνισμού, κατά την οποία η νομιμότητα συμμετοχής προϋποθέτει την εκπλήρωση τυπικών προϋποθέσεων. Περαιτέρω, λόγω της εφαρμοζόμενης στους δημόσιους διαγωνισμούς αρχή της τυπικότητας, όλες οι διατάξεις της Διακήρυξης καθιερώνουν ουσιώδεις όρους, οπότε τυχόν παραβίαση διατάξεων που αφορούν στον τρόπο υποβολής των Προσφορών των διαγωνιζομένων συνεπάγεται το απαράδεκτο αυτών (βλ. Ελ. Συν. VI Τμήμα, Αποφ. 24995, 1949/2009. Πρ. 115, 10/2008, 222/2005, Ζ΄ Κλιμάκιο, Πρ. 116/2012, 1177/2009, Δημήτριος Ι. Ράικος, Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων, Β΄ έκδοση, Σάκκουλας, 2017, σελ. 195-197). Περαιτέρω, αποκλεισμός τεχνικής προσφοράς προβλέπεται στην περίπτωση απόκλισης από τους απαράβατους όρους της Διακήρυξης, ως τέτοιοι δε θεωρούνται στο σύνολό τους οι τεχνικές προδιαγραφές (Ε.Α. ΣΤΕ 1740/2004, 93,316,563/2006) εκτός εάν ορισμένες είναι σύμφωνα με τη Διακήρυξη προαιρετικές (ΣΤΕ ΕΑ 230/2012, 192/2012, 291/2011, ΕΣ Τμ. Μείζ.- Επταμ. 2446/2012, Γνωμ. ΝΣΚ 521/2011).

31. Επειδή, σύμφωνα με τις αρχές της ισότητας, της τυπικότητας, της διαφάνειας και της δημοσιότητας των ελάχιστων όρων συμμετοχής που διέπουν την διαδικασία σύναψης των δημοσίων συμβάσεων, κατά το πνεύμα, τόσο της ενωσιακής, όσο και της εθνικής νομοθεσίας, ο διαγωνιζόμενος οφείλει να υποβάλει τα αξιούμενα από τη Διακήρυξη ή από τυχόν άλλη διάταξη, στην οποία αυτή ρητώς παραπέμπει, δικαιολογητικά και στοιχεία (πρβλ. ΣΤΕ 5022/2012), προκειμένου να συμμετάσχει νομίμως στον Διαγωνισμό. Η παράβαση ουσιωδών διατάξεων της Διακήρυξης οδηγεί σε ακυρότητα των Αποφάσεων της αναθέτουσας αρχής, με τις οποίες εγκρίνονται οι επιμέρους φάσεις της διαδικασίας, καθώς και το αποτέλεσμα του Διαγωνισμού (Ολομ. ΣΤΕ

2137/1993). Αντιστοίχως, η παράβαση τέτοιων διατάξεων της Διακήρυξης από τους διαγωνιζόμενους καθιστά απαράδεκτες τις υποβληθείσες Προσφορές τους (ΕΛΣυν 1949/2009 Τμήμα VI, ΕΛΣυν Πράξη 115/2008 Τμήμα VI, ΕΛΣυν Πράξη 10/2008 Τμήμα VI, ΕΛΣυν Πράξη 22/2005 Τμήμα VI). Ομοίως, η υποχρέωση διαφάνειας έχει, μεταξύ άλλων, ως σκοπό να αποκλείσει τον κίνδυνο αυθαιρεσίας εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής (βλ. ΔΕΕ, Απόφαση της 16.04.2015, Υπόθεση C278/14, SC Enterprise Focused Solutions SRL, σκέψη 25 και ΔΕΕ, Απόφαση της 29.03.2012, Υπόθεση C-599/10, SAG ELV Slovenko a.s. κλπ, σκέψη 25 και περαιτέρω παραπομπές σε νομολογία) και ο σκοπός αυτός δεν θα επιτυγχανόταν αν η αναθέτουσα αρχή μπορούσε να μην εφαρμόσει τους όρους, στους οποίους η ίδια υποβλήθηκε (βλ. ΔΕΕ, Απόφαση της 16.04.2015, Υπόθεση C-278/14, SC Enterprise Focused Solutions SRL, σκέψη 27).

32. Επειδή, σύμφωνα με την αρχή της νομιμότητας, που διέπει το σύνολο της διοικητικής δράσης, κάθε Διακήρυξη δημόσιου διαγωνισμού πρέπει, ακόμη και αν δεν περιέχει σχετική ρήτρα, να ερμηνεύεται ως επιβάλλουσα στους διαγωνιζόμενους την υποχρέωση τήρησης των κειμένων διατάξεων κατά τη διαμόρφωση της προσφοράς τους. Μεταξύ των διατάξεων αυτών, «προέχουσα θέση έχουν οι διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας περί της κατώτερης νόμιμης αμοιβής της εργασίας και της νομοθεσίας περί κοινωνικής ασφάλισης. Αντίθετη εκδοχή, σύμφωνα με την οποία - ελλείπει σχετικής ρήτρας στη Διακήρυξη - οι διαγωνιζόμενοι θα μπορούσαν να διαμορφώνουν την προσφορά τους και κάτω του ελαχίστου κατά νόμον εργατικού κόστους, ο δε έλεγχος του στοιχείου αυτού δεν θα γινόταν κατά την κατάθεση των προσφορών, αλλά μετά τη σύναψη της σχετικής συμβάσεως, δεν παραβιάζει μόνο την αρχή της νομιμότητος της διοικητικής δράσεως, αλλά δημιουργεί και συνθήκες αθέμιτου ανταγωνισμού, προσκρούοντας για τον λόγο αυτό και στις αρχές της ισότητας των διαγωνιζόμενων και της διαφάνειας της διαδικασίας [...]» (ΕΑ 58/2009, 791, 840/1172/2008).

33. Επειδή, το ελάχιστο εργατικό κόστος, προσδιορίζεται από τις συνολικές νόμιμες αποδοχές των εργαζομένων, τις αναλογούσες εργοδοτικές εισφορές, την αναλογία που αντιστοιχεί στα δώρα εορτών (Πάσχα, Χριστουγέννων), στην κανονική άδεια, στο επίδομα αδείας και στο κόστος αντικατάστασης εργαζομένων λόγω κανονικής αδείας, το διοικητικό κόστος παροχής των υπηρεσιών, τα αναλώσιμα, το εργολαβικό κέρδος και τις κρατήσεις υπέρ τρίτων.

34. Επειδή, κατά πάγια νομολογία των διοικητικών δικαστηρίων, οικονομική προσφορά, που υπολείπεται του κατώτερου ορίου εργατικού κόστους, όπως αυτό προσδιορίζεται με τη Διακήρυξη, είναι απαράδεκτη και απορριπτή, ως μη σύμφωνη με τους όρους της Διακήρυξης (ΔιοικΕφΘεσ. 81/2015, ΕΣ (Μείζονος) 3976/2014, ΔιοικΕφΘεσ. 254/2012, 311/2012 κ.α.).

35. Επειδή, δέσμια αρμοδιότητα υπάρχει, όταν το διοικητικό όργανο, εφόσον διαπιστώσει ότι συντρέχουν οι προβλεπόμενες από τους κανόνες δικαίου πραγματικές ή νομικές προϋποθέσεις για την εφαρμογή τους, είναι υποχρεωμένο να εκδώσει διοικητική πράξη που περιέχει ορισμένη ατομική ρύθμιση, την οποία προκαθορίζουν οι κανόνες αυτοί (Επαμεινώνδας Π. Σπηλιωτόπουλος, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, Νομική Βιβλιοθήκη, 2017, 1ος τόμος, 15η έκδοση σελ. 138). Συνεπώς, αν η δημόσια διοίκηση δεν ενεργήσει – όταν ο νόμος απαιτεί ενέργειαπαρανομεί (Α. Ι. Τάχος, Ελληνικό διοικητικό δίκαιο, 5η έκδοση, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΑΚΚΟΥΛΑ, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, 1996, σελ, 319).

36. Επειδή, στην επίμαχη διαγωνιστική διαδικασία συμμετείχαν τρεις (3) οικονομικοί φορείς: 1. ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ (... ..). 2. Ι.Κ.Ε. ... (... .. ΙΚΕ). 3 3G FACILITIES – SERVICES ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ, ΔΙΑΘΕΣΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ.

• Περαιτέρω, στο συμπροσβαλλόμενο, από 03.06.2020, Πρακτικό αξιολόγησης οικονομικών προσφορών (No 3) της Ε.Δ.Δ., αναφέρονται, μεταξύ άλλων, τα εξής: «[...] ΓΝΩΜΟΔΟΤΕΙ ΟΜΟΦΩΝΑ

1. Για τον αποκλεισμό του υποψηφίου αναδόχου «3G FACILITIES – SERVICES ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ, ΔΙΑΘΕΣΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ» επειδή η προσφορά του υπερβαίνει τον προϋπολογισμό του διαγωνισμού (προσφορά χωρίς ΦΠΑ 107.658,72€ ενώ ο προϋπολογισμός του διαγωνισμού είναι 70.858,71 €).

2. Για την ανάδειξη ως εν δυνάμει αναδόχου του Ανοιχτού Ηλεκτρονικού Δημοσίου Διαγωνισμού (κάτω των ορίων) με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομικής άποψης προσφορά αποκλειστικά βάσει της τιμής, για την παροχή υπηρεσιών καθαριότητας των κτηρίων που στεγάζονται υπηρεσίες της Π.Ε ... καθώς και υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας στο Νομό ..., από την υπογραφή της σύμβασης έως 31/12/2021, την εταιρία: Ι.Κ.Ε. ... (... .. ΙΚΕ), με συνολική προσφορά 63.631,62€ χωρίς Φ.Π.Α. [...].»

• Τέλος, με την προσβαλλόμενη, υπ' αριθμ. 673/16.06.2020 Απόφαση (ΑΔΑ: ΩΤΗΩ7/ΜΕΟ0) της Ο.Ε της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας εγκρίθηκαν ομόφωνα τα Πρακτικά Νο 1, 2 και 3 της αρμόδιας Επιτροπής Διαγωνισμού.

37. Επειδή, στην ασκηθείσα Παρέμβασή της, η παρεμβαίνουσα αναφέρει σε σχέση με τον 1ο λόγο Προσφυγής (βλ. σελ. 2 – 6 της Παρέμβασης), τα εξής: «[...] όπως προκύπτει από την ανάλυση της οικονομικής προσφοράς της εταιρίας μας, υπολογίσαμε καταρχήν όλα τα επιμέρους κονδύλια του εργατικού κόστους (μικτές αποδοχές, δώρο Χριστουγέννων, δώρο Πάσχα, επίδομα αδειας, κόστος αντικαταστατών) στο ίδιο ακριβώς ύψος με τον προσφεύγοντα. Η μοναδική διαφοροποίηση στη δική μας προσφορά, που κατέστησε αυτήν χαμηλότερη σε σύγκριση με την προσφορά του προσφεύγοντος είναι ότι, κατά τον υπολογισμό του ετήσιου εργατικού κόστους, λάβαμε υπόψη τις λεγόμενες «κατ' έθιμο αργίες». Οι κατ' έθιμο αργίες δεν έχουν ορισθεί από τον νόμο ως υποχρεωτικές αργίες, και συνεπώς δεν απαγορεύεται η απασχόληση των

μισθωτών σε αυτές, πλην όμως είθισται στην πράξη κατά τις εν λόγω ημερομηνίες οι περισσότεροι μισθωτοί να μην εργάζονται, και γι' αυτό καλούνται κατ' έθιμο αργίες. Πρόκειται συγκεκριμένα για τις εξής 5 ημέρες: Πρωτοχρονιά, Θεοφάνια, Καθαρά Δευτέρα, Μεγάλη Παρασκευή, Αγίου Πνεύματος. Εφόσον, λοιπόν, οι συγκεκριμένες ημέρες δεν είναι κατά νόμο αργίες, δεν περιλαμβάνονται στις εξαιρέσιμες και συνεπώς, είναι εργάσιμες ημέρες για τους μισθωτούς του ιδιωτικού τομέα και επιτρέπεται καταρχήν κατά τις ως άνω ημερομηνίες η απασχόληση των μισθωτών.

Έτσι, οι αμειβόμενοι με ημερομίσθιο, εάν δεν απασχοληθούν τις ημέρες αυτές, έστω και για λόγους που δεν οφείλονται σε υπαιτιότητα τους, δεν δικαιούνται της καταβολής του ημερομισθίου τους, διότι δεν υπάρχει διάταξη νόμου με την οποία να θεσπίζεται υποχρέωση των εργοδοτών για την πληρωμή του ημερομισθίου στις μη εξαιρέσιμες αργίες (βλ. τις σχετικές οδηγίες του Κέντρου πληροφόρησης εργαζομένων και ανέργων Γενική Συνομοσπονδία εργατών Ελλάδος, www.kepea.gr). Συνεπώς, η εταιρία μας, έχοντας το σχετικό δικαίωμα, δεν προτίθεται να αμείψει τους εργαζομένους της για τις μη εξαιρέσιμες ημέρες κατ' έθιμο αργίες, κατά τις οποίες αυτοί δεν πρόκειται να απασχοληθούν. Εν όψει των ανωτέρω, η εταιρία μας υπολόγισε το εργατικό κόστος της ως εξής: ...

Η εταιρία μας, δηλαδή, αφαίρεσε από το ετήσιο εργατικό κόστος που καταρχήν θα προέκυπτε, το εργατικό κόστος που αναλογεί στις 5 εθιμικές αργίες (29,04€ ανά ημέρα), διότι για αυτές δεν υπάρχει υποχρέωση καταβολής αποδοχών στους εργαζομένους που αμείβονται με ημερομίσθιο (εργάτες, εργατοτεχνίτες), εφόσον αυτοί δεν θα απασχοληθούν κατά τις εν λόγω ημέρες, όπως εν τω προκειμένω οι καθαριστές που θα απασχοληθούν στο έργο της Περιφερειακής Ενότητας ..., και ούτε θα τους οφείλεται κάποια πρόσθετη αμοιβή ή αναπληρωματική ημέρα ανάπαυσης. Η μη καταβολή αποδοχών για τις εθιμικές αργίες, εφόσον οι μισθωτοί μας δεν πρόκειται να απασχοληθούν κατά τις συγκεκριμένες ημερομηνίες, δεν αντίκειται σε καμία διάταξη της εργατικής νομοθεσίας, και συνεπώς είναι απολύτως σύννομη. Επομένως, το ελάχιστο νόμιμο εργατικό κόστος διαμορφώνεται στο ύψος που το υπολόγισε η εταιρία

μας, και όχι ο προσφεύγων, που δεν έλαβε υπόψη τον θεσμό των εθιμικών αργιών.

Συνεπώς, η προσφορά της εταιρίας μας δεν υπολείπεται του νόμιμου εργατικού κόστους, όπως αβάσιμα υποστηρίζει ο προσφεύγων, καθόσον η μοναδική διαφοροποίηση που παρατηρείται σε σύγκριση με τους υπολογισμούς τους προσφεύγοντος, οφείλεται στο ότι η εταιρία μας αξιοποίησε την καθ' όλα νόμιμη δυνατότητα να μην απασχολήσει προσωπικό τις ημέρες των κατ' έθιμο αργιών, και συνεπώς, να μην καταβάλει στους εργαζομένους της ημερομίσθιο για τις εν λόγω μη εξαιρέσιμες ημέρες, κατά τις οποίες δε θα απασχοληθούν, ως έχει δικαίωμα εκ του νόμου να κάνει.

Σε κάθε περίπτωση, επισημαίνεται ότι η επιτροπή του διαγωνισμού μετά από τηλεφωνική επικοινωνία με το ΣΕΠΕ διαπίστωσε ότι η προσφορά της εταιρίας μας ήταν πάνω από το ελάχιστο κόστος εργατοώρας με τις εργοδοτικές εισφορές.».

- 2ος λόγος Προσφυγής: παράλειψη υποβολής της ισχύουσας Ε.Γ.Σ.Σ.Ε του έτους 2020

Ως προς τον ισχυρισμό της προσφεύγουσας, σύμφωνα με τον οποίο στην ανάλυση της οικονομικής της προσφοράς δεν αναφέρει ρητά το έτος της Εθνικής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας, στην οποία υπάγονται οι εργαζόμενοί της, η παρεμβαίνουσα υποστηρίζει ότι δια της αναγραφής της λέξης «Ε.Γ.Σ.Σ.Ε» στο οικείο πεδίο του Πίνακα, είναι προφανές ότι αναφέρεται στην ισχύουσα Ε.Γ.Σ.Σ.Ε. «χωρίς να απαιτείται να αναφέρει επιπροσθέτως το έτος θέσπισής της, όπως αυθαίρετα ισχυρίζεται ο προσφεύγων».

Επίσης, ως προς τον ισχυρισμό της προσφεύγουσας, ότι δεν έχει επισυνάψει στην Προσφορά της την ισχύουσα Εθνική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας του έτους 2020, αλλά του έτους 2018, η παρεμβαίνουσα αναφέρει (βλ. σελ. 7-8 της Παρέμβασης): «Περαιτέρω, η εταιρία μας επισύναψε στην προσφορά της το σώμα της Εθνικής Γενικής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας 2018, στην οποία υπάγονται οι εργαζόμενοί της. Η αιτίαση του προσφεύγοντος ότι δήθεν έπρεπε να επισυνάψουμε στην προσφορά μας και την Ε.Γ.Σ.Σ.Ε 2020, δημοσίευσης 30/12/2019 είναι αβάσιμη, διότι η τελευταία δεν αποτελεί κατ' ουσίαν νέα

Ε.Γ.Σ.Σ.Ε., αλλά όπως φανερώνει και η ονομασία της «ΕΘΝΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ ΣΥΜΒΑΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 2020 - ΧΡΟΝΙΚΗ ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΙΣΧΥΟΣ ΤΗΣ ΕΓΣΣΕ 2018» επεκτείνει χρονικά την ήδη ισχύουσα ΕΓΣΣΕ του 2018, δεν περιέχει καμία ουσιαστική ρύθμιση και συγκεκριμένα προβλέπει ότι: «Το σύνολο των κανονιστικών και ενοχικών όρων της ΕΓΣΣΕ 2018 (Π.Κ. 6/29-3-2018) διατηρούνται σε ισχύ ως έχουν σήμερα μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2020. Το διάστημα αυτό νοείται ως χρόνος κανονικής (συμβατικής) ισχύος της ΕΓΣΣΕ 2018.».

Επομένως, η εταιρία μας επισύναψε στην προσφορά της την ΕΓΣΣΕ 2018, η οποία είναι η συλλογική σύμβαση στις διατάξεις της οποίας υπάγονται οι εργαζόμενοι της. Το γεγονός ότι δεν επισύναψε επιπροσθέτως το σώμα της ΕΓΣΣΕ 2020, που προβλέπει την παράταση της ισχύος της ΕΓΣΣΕ 2018, δεν είναι

κρίσιμο για την αποδοχή της προσφοράς της, εφόσον πάντως επισύναψε τη σύμβαση στις ουσιαστικές διατάξεις της οποίας υπάγονται οι εργαζόμενοι της, που είναι αυτή του 2018, η οποία απλώς παρατάθηκε χρονικά με την ΕΓΣΣΕ 2020.».

• 3ος λόγος Προσφυγής: μη ορθός υπολογισμός των υπέρ τρίτων κρατήσεων
Ως προς τον λόγο αυτόν, η παρεμβαίνουσα αντιτείνει ότι η προσφεύγουσα δεν υπολόγισε ορθά τις κρατήσεις υπέρ τρίτων και όχι η ίδια. Κατά την παρεμβαίνουσα, ο υπολογισμός των κρατήσεων εκ μέρους της προσφεύγουσας ($0,07+0,06+0,02=0,15 - 0,15 * 3\%= 0,0045, 0,0045 * 20\% = 0,0009$ και Αθροιστικά: $0,15+ 0,0045 + 0,0009 = 0,1554$ και συνεπώς, συνολικό ποσοστό κρατήσεων $8\% + 0,1554= 8,1554\%$), είναι εσφαλμένος, διότι εκκινεί από την εσφαλμένη προϋπόθεση ότι η κράτηση $0,02\%$ υπέρ του Δημοσίου υπόκειται σε χαρτοσήμανση, όπως οι άλλες δύο κρατήσεις (υπέρ Α.Ε.Π.Π. και Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ) και ότι πρέπει να υπολογιστεί και για αυτήν τέλος Χαρτοσήμου (3%) και εισφορά υπέρ ΟΓΑ (20%).

Όπως ειδικότερα αναφέρει η παρεμβαίνουσα για το επίμαχο ζήτημα: «Ωστόσο, η κράτηση $0,02\%$ δεν υπόκειται σε χαρτοσήμανση, και συνεπώς, ο ορθός υπολογισμός των κρατήσεων είναι αυτός της εταιρίας μας, δηλαδή ο εξής:

Αριθμός απόφασης: 979/2020

Κρατήσεις Τρίτων (63.631,62€ * 0,15468% = 98,43€). Υπέρ Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. 0,07% + 3% Χαρτόσημο + 20% ΟΓΑ επί του χαρτοσήμου = 0,07252. Υπέρ Α.Ε.Π.Π. 0,06% + 3% Χαρτόσημο + 20% ΟΓΑ επί του χαρτοσήμου = 0,06216. Υπέρ Δημοσίου 0,02% και το οποίο δεν υπόκειται σε χαρτοσήμανση (Κρατήσεις στις δημόσιες συμβάσεις του Ν 4412/16). Αθροιζόμενα είναι 0,15468% και αθροιζόμενα και με την παρακράτηση 8% είναι 8,15468%. Συνεπώς, σε αντίθεση με όσα λανθασμένα αναφέρει ο προσφεύγων, ορθώς υπολογίσαμε το ποσό των κρατήσεων σε 5.188,96€, έναντι του εσφαλμένου 5.189,41€, που υποστηρίζει ο προσφεύγων.

Σε κάθε περίπτωση, και επικουρικά, η διαφορά στο ποσό των κρατήσεων που επικαλείται ο προσφεύγων ανέρχεται μόλις σε 0,45 ευρώ. Το ποσό αυτό της επικαλούμενης διαφοράς είναι τόσο μικρό, ώστε είναι αδύνατον να επηρεάσει τη νομιμότητα της προσφοράς της εταιρίας μας, η οποία σε κάθε περίπτωση περιλαμβάνει 180,21 ευρώ κέρδος, εκ του οποίου δύναται να υπερκαλυφθεί μια τόσο μικρή διαφορά, εφόσον διασφαλίζεται ότι η προσφορά δεν είναι ζημιογόνος και ότι δεν υπάρχει παράβαση της εργατικής νομοθεσίας (βλ. ΑΕΠΠ 734,735/2020 σκ. 7).».

- 4ος λόγος Προσφυγής: παραβίαση διατάξεων περί προηγμένης ηλεκτρονικής υπογραφής

Σε σχέση με τις αιτιάσεις της προσφεύγουσας περί παραβίασης των διατάξεων περί προηγμένης ηλεκτρονικής υπογραφής, η παρεμβαίνουσα παραπέμπει στο άρθρο 2.4.2.1. της Διακήρυξης και στο άρθρο 37 του Ν. 4412/2016, προκειμένου να τεκμηριώσει τον ισχυρισμό της, ότι ουδόλως συνάγεται υποχρέωση για τους συμμετέχοντες οικονομικούς φορείς να υπογράφουν όλα τα έγγραφα με ψηφιακή

υπογραφή που να φέρει ασφαλή χρονοσήμανση από αναγνωρισμένο πάροχο υπηρεσιών χρονοσήμανσης, όπως υποστηρίζει η προσφεύγουσα.

Ως χαρακτηριστικά αναφέρει για το εξεταζόμενο ζήτημα: «Αντίθετα, η υποχρέωση των συμμετεχόντων φορέων έγκειται στη θέση επί των εγγράφων της προσφοράς τους αποκλειστικώς εγκεκριμένης προηγμένης ηλεκτρονικής υπογραφής ή προηγμένης ηλεκτρονικής υπογραφής με χρήση εγκεκριμένων

πιστοποιητικών, ήτοι ηλεκτρονικής υπογραφής πιστοποιούμενης από εγκεκριμένο πάροχο των σχετικών υπηρεσιών. Τούτο δε προκειμένου να βεβαιώνεται η προέλευσή της ψηφιακής υπογραφής, ότι δηλαδή τα έγγραφα στα οποία τίθενται προέρχονται πράγματι από το πρόσωπο που φέρεται να το υπογράφει και να διασφαλίζεται η αυθεντικότητά της. Έτσι, πλήρης και ολοκληρωμένη καθίσταται η ηλεκτρονική υπογραφή εφόσον συνοδεύεται από πιστοποίηση αυτής από εγκεκριμένο πάροχο (ΔΕφΘες/νίκης 49/2020). Άλλωστε, η αναφορά που γίνεται στους ανωτέρω όρους της Διακήρυξης σε χρονοσήμανση δεν αναφέρεται στην προηγμένη ψηφιακή υπογραφή των συμμετεχόντων, αλλά στη χρονοσήμανση των προσφορών και οποιασδήποτε μορφής ηλεκτρονικής επικοινωνίας που γίνεται αυτόματα από το σύστημα, ενώ αντίθετα δεν υφίσταται εκ του νόμου ή εκ της διακήρυξης υποχρέωση χρονοσήμανσης της ψηφιακής υπογραφής. Συναφώς, και στο έντυπο οδηγίων της ΑΠΕΔ που επικαλείται ο προσφεύγων, αναφέρεται ότι: «Η ασφαλής χρονοσήμανση πέρα από την υποχρέωση του δημόσιου τομέα είναι δυνατό να χρησιμοποιηθεί ή να απαιτηθεί για την απόδειξη του ακριβούς χρόνου ψηφιακής υπογραφής ενός ψηφιακού εγγράφου». Στην προκειμένη περίπτωση, δεν έγινε χρήση της συγκεκριμένης δυνατότητας, εφόσον από στους όρους της Διακήρυξης δεν συμπεριλήφθηκε υποχρέωση ασφαλούς χρονοσήμανσης για τα έγγραφα που φέρουν ψηφιακή υπογραφή.

Άλλωστε, η ψηφιακή υπογραφή που έθεσε η εταιρία μας στα έγγραφά της είναι καθ' όλα έγκυρη και πιστοποιείται από εγκεκριμένο πάροχο υπηρεσιών πιστοποίησης, ο οποίος μάλιστα χορήγησε στην αναθέτουσα αρχή βεβαίωση για την εγκυρότητα της υπογραφής μας. Συνεπώς, το γεγονός ότι δεν υπάρχει ασφαλής χρονοσήμανση στην ψηφιακή υπογραφή είναι αδιάφορο, αφού αυτή δεν προβλέπεται ως υποχρεωτική και, σε κάθε περίπτωση, η υπογραφή του δεν αμφισβητείται από τον προσφεύγοντα ότι η υπογραφή μας τέθηκε σε χρόνο διαφορετικό από αυτόν που φαίνεται και προκύπτει από την ώρα του υπολογιστή.».

38. Επειδή, στο με αρ. πρωτ. 341069(2449)/07.07.2020 έγγραφο Απόψεων της οικείας αναθέτουσας αρχής (ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΥΠΟΔ/ΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ – ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΚΙΛΚΙΣ - ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ), που εστάλη στην Αρχή σε σχέση με την υπό κρίση Προδικαστική Προσφυγή, αναφέρονται, μεταξύ άλλων, τα κάτωθι: «[...] Με την προδικαστική προσφυγή της η εταιρεία «... .. – Χάλτσιος Σερ. ...» ζητά τον αποκλεισμό της εταιρείας «... .. I.K.E. ... (... .. IKE)» επειδή η οικονομική της προσφορά δεν είναι νόμιμη:

1. λόγω παραβίασης των όρων της διακήρυξης και
2. λόγω παραβίασης της νομοθεσίας περί προηγμένης ηλεκτρονικής υπογραφής.

Όσον αφορά τον πρώτο λόγο η υπηρεσία μας θεωρεί ότι η οικονομική προσφορά της εταιρείας «... .. I.K.E. ... (... .. IKE)» είναι σύμφωνη με τους όρους της διακήρυξης, όπως προκύπτει και από το σχετικό πρακτικό ελέγχου των οικονομικών προσφορών της επιτροπής διαγωνισμού: [...]

Η κατακύρωση του διαγωνισμού γίνεται βάσει του κόστους της εργατοώρας. Η επιτροπή διαγωνισμού μετά από τηλεφωνική επικοινωνία με το ΣΕΠΕ διαπίστωσε ότι οι προσφορές των υποψηφίων αναδόχων ήταν πάνω από το ελάχιστο κόστος εργατοώρας με τις εργοδοτικές εισφορές.

Εξάλλου, εάν ο εν δυνάμει ανάδοχος υπολόγισε με λανθασμένο τρόπο το κόστος της εργατοώρας, αυτό επιβαρύνει εν τέλει τον ίδιο τον ανάδοχο, αφού εξασφαλίζεται από τους όρους της διακήρυξης, τις δεσμεύσεις του ίδιου και τους σχετικούς ελέγχους της αναθέτουσας αρχής η τήρηση της περιβαλλοντικής, κοινωνικοασφαλιστικής και εργατικής νομοθεσίας.

Όσον αφορά τον δεύτερο λόγο, η υπηρεσία μας επικοινωνήσε τηλεφωνικά με την

εταιρεία έκδοσης της εν λόγω ψηφιακής υπογραφής και έλαβε με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο τη βεβαίωση για την εγκυρότητά της που επισυνάπτεται. Η συγκεκριμένη εταιρεία είναι εγκεκριμένος πάροχος υπηρεσιών πιστοποίησης σύμφωνα με το μητρώο της ΕΕΤΤ που βρίσκεται στην παρακάτω ηλεκτρονική διεύθυνση: (https://www.eett.gr/opencms/opencms/EETT/Electronic_Communic

ations/DigitalSignatures/EsignProviders.html)».

39. Επειδή, από την εξέταση του συνόλου των στοιχείων της εν λόγω υπόθεσης, λεκτέα είναι τα εξής:

- 1^{ος} λόγος Προσφυγής: το συνολικό εργατικό κόστος υπολείπεται του ελάχιστου νόμιμου εργατικού κόστους

Κατά τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας, δοθέντος ότι στον «ΠΙΝΑΚΑ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΕΡΓΟΥ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ» του Παραρτήματος Ι «Αναλυτική περιγραφή φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της σύμβασης» της επίμαχης Διακήρυξης ορίζεται ότι οι ώρες εργασίας που αφορούν σε όλη τη διάρκεια της σύμβασης είναι 8.307, οι μικτές αποδοχές που αναλογούν στις απαιτούμενες ώρες ανέρχονται στο ποσό των 46.020,78€ και οι εργοδοτικές εισφορές που αντιστοιχούν σε αυτές, ανέρχονται στο ποσό των 11.380,59€. Παρόλα αυτά, το συνολικό εργατικό κόστος που υπολόγισε η καθής η Προσφυγή (συνολική οικονομική προσφορά: 63.631,62€ χωρίς Φ.Π.Α.), υπολείπεται, κατά την άποψή της, του ελάχιστου νόμιμου εργατικού κόστους κατά 675,76€ (571,21€ + 104,55€). Όπως ειδικότερα ισχυρίζεται:

Στο υποβληθέν ηλεκτρονικό αρχείο με τίτλο: «1Οικονομική Προσφορά ΠΚΜ ... (Κ) ΨΥ.pdf», σελ.3-4), η καθής η Προσφυγή δήλωσε:

- α) στο πεδίο: «B.6 Ύψος προϋπολογιζόμενου ποσού που αφορά τις πάσης φύσεως νόμιμες αποδοχές των παραπάνω δηλωμένων εργαζομένων», ότι το σύνολο των μικτών αποδοχών που αφορούν στις 8.307 ώρες είναι 45.449,57€, το οποίο, όμως, υπολείπεται των νόμιμων μικτών αποδοχών κατά 571,21€ και
- β) στο πεδίο: «B.7 Ύψος ασφαλιστικών εισφορών με βάση τα προϋπολογισθέντα ποσά», ότι το σύνολο των εργοδοτικών εισφορών των παραπάνω ωρών είναι 11.276,04€, το οποίο, όμως, υπολείπεται των νόμιμων εργοδοτικών εισφορών κατά 104,55€.

Επί του εξεταζόμενου ζητήματος, λεκτέα είναι τα εξής:

Στις Διακηρύξεις των δημοσίων διαγωνισμών για παροχή υπηρεσιών καθαρισμού ή φύλαξης, η αναφορά των στοιχείων α' έως στ' της παρ. 1 του άρθρου 68 του Ν. 3863/2010 (Α' 170), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει,

αποσκοπεί στον έλεγχο από την αναθέτουσα αρχή, ότι διασφαλίζονται τα εργασιακά και ασφαλιστικά δικαιώματα των εργαζομένων στις εταιρίες που παρέχουν τις υπηρεσίες αυτές. Περαιτέρω, έχει κριθεί ότι: «[...] στο κόστος αυτό [ενν. το εργοδοτικό κόστος] προστίθεται υποχρεωτικά και το αναγκαίο επιπλέον κόστος παροχής της υπηρεσίας [...] Τούτο δε ευλόγως, ώστε να αποτρέπεται αφενός η έμμεση καταστρατήγηση της επί ποινή αποκλεισμού της προσφοράς υποχρέωσης του αναδόχου να προσφέρει τιμή, η οποία καλύπτει πραγματικά και όχι πλασματικά το κόστος των αμοιβών και της ασφάλισης του προσωπικού και αφετέρου της επίσης επί ποινή αποκλεισμού τιθέμενης υποχρέωσής του να μην εφαρμόζει πολιτική τιμών κάτω του πραγματικού κόστους [...]» (ΣΤΕ ΕΑ 1255/2009).

Από την επισκόπηση της επίμαχης Προσφοράς, προκύπτει καταρχάς, ότι το κόστος εργατοώρας που δηλώθηκε από την καθής η Προσφυγή είναι 7,66€ (η προσφεύγουσα δήλωσε ως κόστος εργατοώρας το ποσό των 7,74€). Κατά την αναθέτουσα αρχή, δεδομένου ότι η κατακύρωση του εν λόγω Διαγωνισμού γίνεται βάσει του κόστους της εργατοώρας, η αρμόδια Επιτροπή Διαγωνισμού, κατόπιν τηλεφωνικής επικοινωνίας με το ΣΕΠΕ, διαπίστωσε ότι το σύνολο των υποβληθεισών Προσφορών βρίσκεται πάνω από το ελάχιστο κόστος εργατοώρας με τις εργοδοτικές εισφορές και ως εκ τούτου, οι σχετικές αιτιάσεις της προσφεύγουσας είναι αβάσιμες.

Περαιτέρω, όπως υποστηρίζει η παρεμβαίνουσα, η ελάχιστη διαφορά που υφίσταται ανάμεσα στη δική της οικονομική προσφορά και στην οικονομική προσφορά της προσφεύγουσας, οφείλεται στο γεγονός ότι ΔΕΝ υπολόγισε σε αυτήν - ως είχε δικαίωμα - το εργατικό κόστος (29,04€ ανά ημέρα), που αναλογεί στις 5 εθιμικές αργίες (Πρωτοχρονιά, Θεοφάνια, Καθαρά Δευτέρα, Μεγάλη Παρασκευή, Αγίου Πνεύματος), διότι για τις ημέρες αυτές ΔΕΝ υπάρχει υποχρέωση καταβολής αποδοχών στους εργαζομένους που αμείβονται με ημερομίσθιο (εργάτες, εργατοτεχνίτες), εφόσον αυτοί δεν θα απασχοληθούν τελικά, αλλά ούτε και υποχρέωση καταβολής κάποια πρόσθετης αμοιβής ή αναπληρωματικής ημέρας ανάπαυσης. Ειδικότερα, στο ηλεκτρονικό αρχείο υπό τον τίτλο: «1Οικονομική Προσφορά ΠΚΜ ... (Κ)ΨΥ.pdf», η παρεμβαίνουσα

Αριθμός απόφασης: 979/2020

διευκρινίζει το επίμαχο ζήτημα (μη υπολογισμός αμοιβής για τις κατ' έθιμον αργίες), καθώς και στον σχετικό Πίνακα ανάλυσης οικονομικής προσφοράς του Παραρτήματος ΙΙΙ της Διακήρυξης, έχει συμπεριλάβει τα κάτωθι σχετικά πεδία:

Κατ' Έθιμον Αργία 1/1.	-1	29,04€		-29,04€
Κατ' Έθιμον Αργία 6/1.	-1	29,04€		-29,04€
Κατ' Έθιμον Αργία Κ.Δ	-1	29,04€		-29,04€
Κατ' Έθιμον Αργία Μ/Π.	-1	29,04€		-29,04€
Κατ' Έθιμον Αργία Α.Π.	-1	29,04€		-29,04€

Εν όψει των ανωτέρω αναφερόμενων, τόσο για τον μη υπολογισμό αμοιβής για τις κατ' έθιμον αργίες, όσο και για την έγκριση του δηλωθέντος εκ μέρους των υποψηφίων κόστους εργατοώρας από τον ΣΕΠΕ και περαιτέρω, δοθέντος ότι η προσφεύγουσα ουδόλως επικαλείται συγκεκριμένα σφάλματα της οικονομικής προσφοράς της καθής η Προσφυγή (π.χ λάθος υπολογισμό του δώρου Πάσχα ή Χριστουγέννων ή του κόστους αντικατάστασης κλπ), αλλά αρκείται στη γενική και αόριστη διαπίστωση, ότι τα ποσά της επίμαχης Προσφοράς είναι κατά τι χαμηλότερα (συγκεκριμένα, κατά 675,76€) από τα ποσά που περιλαμβάνονται στη δική της οικονομική προσφορά, οι σχετικές αιτιάσεις της προσφεύγουσας απορρίπτονται, εν προκειμένω, ως αόριστες, αναπόδεικτες και συνεπώς, ως απαράδεκτες.

• 2^{ος} λόγος Προσφυγής: παράλειψη υποβολής της ισχύουσας Ε.Γ.Σ.Σ.Ε 2020

Οι ισχυρισμοί της προσφεύγουσας, σύμφωνα με τους οποίους η Προσφορά της εταιρίας με τον δ.τ. «... ... ΙΚΕ» δέον απορριφθεί, λόγω μη αναγραφής του έτους της Ε.Γ.Σ.Σ.Ε. στην ανάλυση της οικονομικής της προσφοράς και λόγω μη επισύναψης στον φάκελο οικονομικής προσφοράς της ισχύουσας Ε.Γ.Σ.Σ.Ε. του έτους 2020 (ΦΕΚ 30.12.2019), στην οποία υπάγονται οι εργαζόμενοι που

θα απασχοληθούν στο έργο, αλλά μόνο της Ε.Γ.Σ.Σ.Ε. του έτους 2018 (ΦΕΚ 173 Β/30.01.2019), απορρίπτονται ως αβάσιμοι, για τους κάτωθι λόγους:

α) Η παρεμβαίνουσα, σε συμμόρφωση προς τις επιταγές του άρθρου 2.4.4. της οικείας Διακήρυξης, υπέβαλε σε ξεχωριστό Κεφάλαιο της Προσφοράς της τα στοιχεία του άρθρου 68 του Ν. 3863/2010, ως τροποποιήθηκε και ισχύει, στα οποία περιλαμβάνεται και η Ε.Γ.Σ.Σ.Ε. του 2018. Είναι δε άνευ σημασίας το ότι δεν υποβλήθηκε, εν προκειμένω, η Ε.Γ.Σ.Σ.Ε. του 2020, γιατί, όπως ορθά υποστηρίζει η παρεμβαίνουσα, από τον ίδιο τον τίτλο της Ε.Γ.Σ.Σ.Ε. του 2020 («ΕΘΝΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ ΣΥΜΒΑΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 2020-ΧΡΟΝΙΚΗ ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΙΣΧΥΟΣ ΤΗΣ ΕΓΣΣΕ 2018»), προκύπτει ότι αυτή επεκτείνει χρονικά την ήδη ισχύουσα Ε.Γ.Σ.Σ.Ε. του 2018, και δεν περιέχει καμία νέα ουσιαστική ρύθμιση. Πιο συγκεκριμένα, στην Ε.Γ.Σ.Σ.Ε. του 2020 προβλέπεται ότι: *«Το σύνολο των κανονιστικών και ενοχικών όρων της ΕΓΣΣΕ 2018 (Π.Κ. 6/29-3-2018), διατηρούνται σε ισχύ ως έχουν σήμερα μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2020. Το διάστημα αυτό νοείται ως χρόνος κανονικής (συμβατικής) ισχύος της ΕΓΣΣΕ 2018.»*.

β) Η μη αναγραφή του έτους της Ε.Γ.Σ.Σ.Ε. στον Πίνακα ανάλυσης της οικονομικής της προσφοράς (ηλ. αρχείο: «1Οικονομική Προσφορά ΠΚΜ ... (Κ)ΨΥ.pdf»), δεν μπορεί να στοιχειοθετήσει λόγο απόρριψης της συγκεκριμένης Προσφοράς, αφής στιγμής υποβλήθηκε το ίδιο το κείμενο/σώμα της Ε.Γ.Σ.Σ.Ε. του 2018 (βλ. ηλ. αρχείο: «3ΕΓΣΣΕ 2018 και Ερμηνευτική Εγκύκλιος Ν. 4046 - 2012 και 2019.pdf»), που - κατά τα προρρηθέντα - πληροί τις επίμαχες απαιτήσεις του άρθρου 2.4.4. της Διακήρυξης, αφού με την Ε.Γ.Σ.Σ.Ε. του 2020 ουδεμία μεταβολή επέρχεται επί των ουσιαστικών κανόνων της ήδη ισχύουσας Ε.Γ.Σ.Σ.Ε. του 2018, αλλά επεκτείνεται χρονικά η διάρκεια ισχύος της. Με βάση τα προλεχθέντα, ο δεύτερος λόγος της υπό κρίση Προδικαστικής Προσφυγής κρίνεται αβάσιμος και για τον λόγο αυτόν, πρέπει να απορριφθεί.

• 3^{ος} λόγος Προσφυγής: μη ορθός υπολογισμός των υπέρ τρίτων κρατήσεων
Κατά την άποψη της προσφεύγουσας, η καθής η Προσφυγή δεν υπολόγισε ορθά το σύνολο των κρατήσεων υπέρ τρίτων. Από τον υπολογισμό των κρατήσεων, που παραθέτει στην Προσφυγή της, προκύπτει σαφώς ότι η

Αριθμός απόφασης: 979/2020

προσφεύγουσα, μετά την πρόσθεση των τριών (3) προβλεπόμενων κρατήσεων ($0,07 + 0,06 + 0,02 = 0,15$), υπολόγισε επί του συνόλου αυτών (0,15), τόσο 3% υπέρ Χαρτοσήμου, όσο και 20% υπέρ ΟΓΑ.

Κατά την παρεμβαίνουσα, ο υπολογισμός των κρατήσεων από την προσφεύγουσα (σύνολο: 5.189,41€) είναι εσφαλμένος και όχι ο δικός της υπολογισμός (σύνολο: 5.188,96€) και τούτο, διότι η κράτηση υπέρ του Δημοσίου 0,02% δεν υπόκειται σε χαρτοσήμανση.

Επί του ζητήματος αυτού, λεκτέα είναι τα εξής:

Καταρχάς, επισημαίνεται ότι οι, από 29.04.2020, διευκρινίσεις της αναθέτουσας αρχής, στις οποίες παραπέμπει η προσφεύγουσα προς τεκμηρίωση των ισχυρισμών της, αφορούν αποκλειστικά στην παρακράτηση φόρου 8% και δεν σχετίζονται με το ειδικότερο, υπό εξέταση ζήτημα της επιβολής (ή όχι) αναλογικού τέλους χαρτοσήμου 3% επί της κράτησης υπέρ του Δημοσίου 0,02%.

Περαιτέρω, στο άρθρο 36 παρ. 6 του Ν. 4412/2016, ορίζεται ότι: *«Στις συμβάσεις της παρ. 1 επιβάλλεται κράτηση ύψους 0,02% υπέρ του Δημοσίου, η οποία υπολογίζεται επί της αξίας, εκτός ΦΠΑ, της αρχικής, καθώς και κάθε συμπληρωματικής σύμβασης. Το ποσό αυτό παρακρατείται σε κάθε πληρωμή από την αναθέτουσα αρχή στο όνομα και για λογαριασμό της Γενικής Διεύθυνσης Δημοσίων Συμβάσεων και Προμηθειών. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και Οικονομικών ρυθμίζονται θέματα σχετικά με το χρόνο, τον τρόπο και τη διαδικασία κράτησης των ως άνω χρηματικών ποσών, καθώς και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου.»*

Όπως ειδικότερα αναφέρεται στο Κεφάλαιο Α. («Κρατήσεις στις δημόσιες συμβάσεις του Ν 4412/16») του εγγράφου με τίτλο: «ΚΡΑΤΗΣΕΙΣ» (βλ. επίσημη ιστοσελίδα του Υπουργείου Οικονομικών, www.minfin.gr > documents > f05aa3e5-030a-4c25-a3...): *«Συμβάσεις άνω των 60.000,00 €*

- *0,06% υπέρ Α.Ε.Π.Π. (Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών). Η κράτηση αφορά δημόσιες συμβάσεις που συνάπτονται, από 22-03-2017 και εξής, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4412/2016, ανεξαρτήτως πηγής*

Αριθμός απόφασης: 979/2020

χρηματοδότησής τους. • 3% υπέρ Χαρτοσήμου επί του ποσού της κράτησης υπέρ ΑΕΠΠ & 20% υπέρ ΟΓΑ επί του ποσού της κράτησης υπέρ Χαρτοσήμου.

• 0,06% υπέρ ΕΑΑΔΗΣΥ (Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων) Η κράτηση αφορά συμβάσεις ύψους μεγαλύτερου ή ίσου των δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500,00 €) ευρώ ανεξαρτήτως πηγής προέλευσης χρηματοδότησης και υπολογίζεται επί της αξίας κάθε πληρωμής προ φόρων και κρατήσεων της αρχικής, καθώς και κάθε συμπληρωματικής σύμβασης. • 3% υπέρ Χαρτοσήμου επί του ποσού της κράτησης υπέρ ΕΑΑΔΗΣΥ & 20% υπέρ ΟΓΑ επί του ποσού της κράτησης υπέρ Χαρτοσήμου. Τα ποσά αυτά αποτελούν έσοδα του Δημοσίου και του ΟΓΑ αντίστοιχα και αποδίδονται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις κατά την εξόφληση του Χ.Ε.

• 0,02% υπέρ Δημοσίου επί της αξίας εκτός ΦΠΑ της αρχικής, καθώς και κάθε συμπληρωματικής σύμβασης. Το ποσό αυτό παρακρατείται σε κάθε πληρωμή από την αναθέτουσα αρχή στο όνομα και για λογαριασμό της Γενικής Διεύθυνσης Δημοσίων Συμβάσεων και Προμηθειών.».

Όπως προκύπτει από τα ανωτέρω έγγραφο του Υπουργείου Οικονομικών, η επιβολή τέλος χαρτοσήμου 3% αναφέρεται ρητά μόνο στην περίπτωση της κράτησης υπέρ Α.Ε.Π.Π. και της Ε.Α.Α.Δ.Η.Σ.Υ, όχι, όμως στην περίπτωση της κράτησης υπέρ του Δημοσίου 0,02%.

Επίσης, στο πεδίο Β.12 του Πίνακα οικονομικής ανάλυσης (βλ. Παράρτημα ΙΙΙ της επίμαχης Διακήρυξης), το τέλος Χαρτοσήμου και ΟΓΑ Χαρτοσήμου αναφέρεται ρητά μόνο για τις κρατήσεις υπέρ Α.Ε.Π.Π και Ε.Α.Α.Δ.Η.Σ.Υ («Ποσοστό νομίμων υπέρ Δημοσίου και τρίτων κρατήσεων Ε.Α.Α.Δ.Η.Σ.Υ 0,07%, ΧΑΡΤΟΣΗΜΟ Ε.Α.Α.Δ.Η.Σ.Υ(0,07%) 3%, ΟΓΑ ΧΑΡΤΟΣΗΜΟΥ Ε.Α.Α.Δ.Η.Σ.Υ(0,06%) 20%, Α.Ε.Π.Π 0.06%, ΧΑΡΤΟΣΗΜΟ 3% (Α.Ε.Π.Π 0,06%), ΟΓΑ ΧΑΡΤΟΣΗΜΟ 20% (Α.Ε.Π.Π 0,06%), ΦΟΡΟΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ 8%»).

Ενόψει των ανωτέρω, ο υπολογισμός των κρατήσεων υπέρ τρίτων από την παρεμβαίνουσα, [63.631,62€ χ 0,15468% = 98,43€ και Αναλυτικότερα: • υπέρ Ε.Α.Α.Δ.Η.Σ.Υ: 0,07% + 3% Χαρτόσημο + 20% ΟΓΑ επί του χαρτοσήμου =

Αριθμός απόφασης: 979/2020

$0,07252 \cdot \text{υπέρ Α.Ε.Π.Π: } 0,06\% + 3\% \text{ Χαρτόσημο} + 20\% \text{ ΟΓΑ επί του χαρτοσήμου} = 0,06216 \cdot \text{υπέρ Δημοσίου } 0,02\% \text{ (που ΔΕΝ υπόκειται σε χαρτοσήμανση)} = 0,15468\% \text{ (σύνολο) και τέλος, παρακράτηση } 8\% + 0,15468\% = 8,15468\%$], είναι στην προκείμενη περίπτωση ορθός.

Δοθέντος, όμως, ότι στην παρ. 5.1.3. της επίμαχης Διακήρυξης προβλέπεται αδιακρίτως ότι: *«Οι υπέρ τρίτων κρατήσεις υπόκεινται στο εκάστοτε ισχύον αναλογικό τέλος χαρτοσήμου 3% και στην επ' αυτού εισφορά υπέρ ΟΓΑ 20%.»*, η προσφεύγουσα προέβη στον συνυπολογισμό τους (ενν. τέλος χαρ/μου και ΟΓΑ χαρ/μου) και επί της κράτησης 0,02% υπέρ του Δημοσίου.

Τέλος, θα πρέπει να σημειωθεί ότι η διαφορά σε σχέση με το ποσό των κρατήσεων που περιλαμβάνεται στις οικονομικές προσφορές των ανωτέρω δύο (2) εταιριών ανέρχεται μόλις σε 0,45 ευρώ, ήτοι, σε ποσό τόσο μικρό, ώστε να είναι αδύνατον να επηρεασθεί η νομιμότητα της εξεταζόμενης Προσφοράς και εν τέλει να μην δύναται να συναχθεί ότι η Προσφορά αυτή είναι ζημιογόνος για την αναθέτουσα αρχή ή ότι υφίσταται, εν προκειμένω, παράβαση της εργατικής νομοθεσίας. Υπό τα δεδομένα αυτά, δεν είναι σύννομη η απόρριψη Προσφοράς για διαφορά τέτοιου επιπέδου, ιδίως δε όταν υπερκαλύπτεται από το περιθώριο κέρδους (δηλωθέν εργολαβικό κέρδος: 180,21€), το οποίο, άλλωστε, η προσφεύγουσα - όπως προκύπτει από τα έγγραφα της υπόθεσης - ουδόλως θεωρεί ως μη εύλογο.

Άλλωστε και στο Πρακτικό Νο 3 (οικονομική αξιολόγηση), η αρμόδια Επιτροπή αναφέρει σχετικά ότι: *«Κατόπιν των ανωτέρω και αφού διαπιστώθηκε η πληρότητα και ορθότητα των δικαιολογητικών (πλην μικρών αποκλίσεων στους υπολογισμούς των κρατήσεων που δεν επηρεάζουν την σύγκριση των προσφορών), η επιτροπή ΓΝΩΜΟΔΟΤΕΙ ΟΜΟΦΩΝΑ...»*. Με βάση τα προλεχθέντα, ο τρίτος λόγος της υπό κρίση Προδικαστικής Προσφυγής κρίνεται αβάσιμος και για τον λόγο αυτόν πρέπει να απορριφθεί.

• 4^{ος} λόγος Προσφυγής: παραβίαση διατάξεων περί προηγμένης ηλεκτρονικής υπογραφής

Κατά την προσφεύγουσα, η ψηφιακή υπογραφή που έθεσε η καθής η Προσφυγή στην οικονομική της προσφορά είναι άκυρη, ως μη πληρούσα τις

προϋποθέσεις πιστοποιημένης χρονοσήμανσης, αφού φέρει εσφαλμένες πληροφορίες και λανθασμένο χρόνο, ο οποίος (χρόνος) προκύπτει απλώς από τον ίδιο τον υπολογιστή του υπογράφοντος. Εν όψει των ανωτέρω, ο χρόνος είναι στην προκείμενη περίπτωση αμφισβητήσιμος, καθώς το ρολόι του υπολογιστή μπορεί να ρυθμιστεί έτσι, ώστε να φέρει οποιαδήποτε ώρα.

Πιο συγκεκριμένα, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι οι ψηφιακές υπογραφές του νόμιμου εκπρόσωπου της καθής η Προσφυγή, κατά παράβαση του άρθρου 2.4.2.1. της επίμαχης Διακήρυξης, δεν φέρουν χρονοσήμανση συγχρονισμένη με τον εθνικό χρόνο – αφού αναγράφεται ότι: «Signing time is from the clock on the signer's computer», αντί του ορθού: «The signature includes an embedded timestamp but it could not be verified» - και ως εκ τούτου, είναι άκυρες.

Κατά την παρεμβαίνουσα, δεν προκύπτει υποχρέωση του συμμετέχοντος στον ένδικο Διαγωνισμό όπως, επιπλέον της ψηφιακής υπογραφής, εφοδιαστεί και με πιστοποιημένες υπηρεσίες χρονοσήμανσης, που συμπληρώνουν την ψηφιακή υπογραφή. Συνεπώς, επειδή δεν υφίσταται τέτοια υποχρέωση εκ του νόμου και επιπλέον, επειδή δεν μπορεί, εν προκειμένω, να της επιβληθεί η υποχρέωση αυτή, χωρίς τούτο να προβλέπεται στην οικεία Διακήρυξη, οι σχετικές αιτιάσεις της προσφεύγουσας δέον απορριφθούν ως αβάσιμες.

Επί του ζητήματος αυτού, λεκτέα είναι τα εξής:

Καταρχάς επισημαίνεται ότι, από το σύνολο της ισχύουσας περί ηλεκτρονικών υπογραφών νομοθεσίας, καθίσταται σαφές, ότι στο πλαίσιο των διαδικασιών ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, η ψηφιακή υπογραφή έχει ως στόχο την αντικατάσταση της φυσικής υπογραφής, παρέχοντας παράλληλα και τα εχέγγυα γνησιότητά της, ενώ συνιστά sine qua non προϋπόθεση παραδεκτής υποβολής του εγγράφου, ως ηλεκτρονικού, ήτοι, ως εγγράφου του οποίου η υπογραφή παράγεται εξ ολοκλήρου (ή απλώς αποτυπώνεται) με τη βοήθεια της ηλεκτρονικής τεχνολογίας, δεδομένης της υποχρεωτικής ηλεκτρονικής διαδικασίας υποβολής.

Στις διατάξεις των άρθρου 2.4.2. («Χρόνος και Τρόπος υποβολής προσφορών») της εν θέματι Διακήρυξης (βλ. σκέψη 21 της παρούσας), ρητά αναγράφεται ότι οι συμμετέχοντες οικονομικοί φορείς, απαιτείται να διαθέτουν

εγκεκριμένη προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή ή προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή που υποστηρίζεται από εγκεκριμένο πιστοποιητικό το οποίο χορηγήθηκε από έναν εγκεκριμένο πάροχο υπηρεσιών πιστοποίησης, ο οποίος περιλαμβάνεται στον κατάλογο εμπιστευσης που προβλέπεται στην Απόφαση 2009/767/ΕΚ και σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Κανονισμό (ΕΕ) 910/2014 και τις διατάξεις της Υ.Α. 56902/215 «Τεχνικές λεπτομέρειες και διαδικασίες λειτουργίας του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ)» (ΦΕΚ Β 1924/02.06.2017) και να εγγραφούν στο ηλεκτρονικό σύστημα (ΕΣΗΔΗΣ- Διαδικτυακή πύλη www.promitheus.gov.gr), ακολουθώντας την διαδικασία εγγραφής του άρθρου 5 της ίδιας Υ.Α.

Επίσης, σύμφωνα με την παρ. 2.4.2.2 της Διακήρυξης, τόσο ο χρόνος υποβολής της προσφοράς, όσο και οποιαδήποτε ηλεκτρονική επικοινωνία μέσω του συστήματος, βεβαιώνεται αυτόματα από το σύστημα με υπηρεσίες χρονοσήμανσης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 37 του Ν. 4412/2016 και στο άρθρο 9 της Υπουργικής Απόφασης 56902/215/02.06.2017.

Επομένως, σε αντίθεση με τα όσα αβασίμως ισχυρίζεται η προσφεύγουσα, ούτε από τις ως άνω διατάξεις της οικείας Διακήρυξης, ούτε από τον νόμο προκύπτει η υποχρέωση του συμμετέχοντος στον υπόψη Διαγωνισμό, όπως, επιπλέον, της ψηφιακής υπογραφής εφοδιαστεί και με πιστοποιημένες υπηρεσίες χρονοσήμανσης, που συμπληρώνουν την ψηφιακή υπογραφή. Και ναι μεν είναι τεχνικά δυνατόν η ψηφιακή υπογραφή να είναι διασυνδεδεμένη ειδικά με τον εθνικό χρόνο, προβαίνοντας στις κατάλληλες ρυθμίσεις κατά την εγκατάσταση των πιστοποιητικών ψηφιακής υπογραφής στον υπολογιστή του οικονομικού φορέα, πάντως, τέτοια υποχρέωση δεν μπορεί να επιβληθεί στους συμμετέχοντες, χωρίς να προβλέπεται στη Διακήρυξη.

Θα πρέπει, επίσης, να σημειωθεί ότι οι απαιτούμενες, κατά τη διάταξη του άρθρου 9 της ΥΑ 56902/215/02.06.2017 και κατά τις αντίστοιχες διατάξεις της επίμαχης Διακήρυξης, διατυπώσεις περί χρονοσήμανσης αφορούν στον χρόνο υποβολής των Προσφορών των διαγωνιζομένων - στην οποία περιλαμβάνεται η οικονομική προσφορά του οικονομικού φορέα και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά - στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.), έτσι

ώστε να εξακριβώνεται με ευχέρεια και ασφάλεια, ότι καθεμία Προσφορά υποβλήθηκε νομίμως στον εκάστοτε ακριβή χρόνο πριν από την ορισθείσα καταληκτική ημεροχρονολογία και ώρα υποβολής των Προσφορών κάθε διαγωνισμού.

Έτι, περαιτέρω, ρητά κατά την επίμαχη Διακήρυξη και τις διατάξεις στις οποίες αυτή παραπέμπει, η βεβαίωση που αυτόματα παρέχει το σύστημα για τη χρονοσήμανση του εγγράφου, καθιστά αυτό έγγραφο βέβαιης ημεροχρονολογίας, χωρίς άλλη διατύπωση.

Με βάση τα ανωτέρω αναφερόμενα, από τη στιγμή που το έγγραφο-δικαιολογητικό υποβάλλεται στον Διαγωνισμό μέσω του συστήματος Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ., δεν μπορεί να προκύψει προβληματισμός ή αμφιβολία για τον χρόνο σύνταξης του εγγράφου σε σχέση με τον χρόνο υποβολής του, αφού βεβαιωθεί από το ίδιο το Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ με τον τρόπο που προβλέπουν οι κείμενες διατάξεις, το οποίο προσδίδει στο έγγραφο βεβαία ημεροχρονολογία (βλ. και υπ' αριθμ 417/2020 Απόφαση 7ου Κλιμακίου Α.Ε.Π.Π., σκέψη 50).

Σε κάθε δε περίπτωση, μέσω του ελέγχου της ψηφιακής υπογραφής από την αναθέτουσα αρχή δύναται να ανιχνεύεται ευχερώς όποια τυχόν ενδεχόμενη τροποποίηση του εγγράφου σε σχέση με το αρχικό, εν πάσει περιπτώσει δεν αποδεικνύει η προσφεύγουσα ότι το περιεχόμενο των επίμαχων εγγράφων που υπέβαλλε η παρεμβαίνουσα αλλοιώθηκε με οποιονδήποτε τρόπο σε χρόνο μεταγενέστερο της υπογραφής τους (ad hoc υπ' αριθμ. 80/2018 Απόφαση (πρώην) 3^{ου} Κλιμακίου Α.Ε.Π.Π., σκέψη 37).

Μάλιστα, στην εξεταζόμενη περίπτωση, η Π.Ε ... υπέβαλε μαζί με το έγγραφο Απόψεών της προς την Αρχή, το, από 06.07.2020, έγγραφο της εταιρίας «... ...», με Θέμα: «Βεβαίωση έκδοσης Εγκεκριμένων Πιστοποιητικών Ηλεκτρονικής Υπογραφής σκληρής αποθήκευσης», όπου αναφέρεται ότι: «Σε συνέχεια του από 6/7/2020 αιτήματός σας, σας γνωρίζουμε τα κάτωθι: Σύμφωνα με την από 3/12/2019 Αίτηση Έκδοσης Εγκεκριμένου Πιστοποιητικού που μας υπέβαλε ο κύριος, ... (info@...f.gr) η εταιρεία μας προχώρησε στην έκδοση εγκεκριμένου ψηφιακού πιστοποιητικού σκληρής αποθήκευσης σε USB token (ΕΕΔΗΥ). Το πιστοποιητικό εκδόθηκε στα στοιχεία του κυρίου ... όπως αυτά αναφέρονταν στη

σχετική Δήλωση σύμφωνα με τις διαδικασίες του Κανονισμού Πιστοποίησης της εταιρίας μας. Το συγκεκριμένο πιστοποιητικό, έχει ισχύ και είναι ενεργό ως και σήμερα, δεν έχει ανακληθεί και φέρει θέση ιδιόχειρης υπογραφής».

Περαιτέρω, από την επίσημη ιστοσελίδα της ΕΕΕΤ – που, επίσης, υποβλήθηκε, ως συνημμένο, μαζί με τις Απόψεις της οικείας αναθέτουσας αρχής προς την ΑΕΠΠ), προκύπτει ότι η εταιρία «... ..» εμπίπτει στους παρόχους υπηρεσιών εμπιστοσύνης, που είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο της ΕΕΤΤ. Με βάση τα προλεχθέντα, ο τέταρτος λόγος της υπό κρίση Προδικαστικής Προσφυγής κρίνεται αβάσιμος και για τον λόγο αυτόν, πρέπει να απορριφθεί.

40. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω, η υπό κρίση Προδικαστική Προσφυγή πρέπει να απορριφθεί.

41. Επειδή, περαιτέρω, η ασκηθείσα Παρέμβαση πρέπει να γίνει δεκτή.

42. Επειδή, ύστερα από την προηγούμενη σκέψη, πρέπει να καταπέσει το Παραβόλο που κατέθεσε η προσφεύγουσα (άρθρο 363 παρ. 5 του Ν. 4412/2016 και άρθρο 5 παρ. 5 του ΠΔ 39/2017).

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτει την Προδικαστική Προσφυγή.

Δέχεται την Παρέμβαση.

Διατάσσει την κατάπτωση του προσκομισθέντος Παραβόλου (άρθρο 363 παρ. 5 του Ν. 4412/2016 και άρθρο 5 παρ. 5 του ΠΔ 39/2017).

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 5 Αυγούστου 2020 και εκδόθηκε στις 25 Αυγούστου 2020, στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Ο Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Μιχάλης Π. Σειραδάκης

Ελένη Χούλη